

Co-funded
by the European Union

COUNCIL OF EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Zárójelentés

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) kísérleti megvalósítása magyarországi helyi önkormányzatoknál

22HU05(2024)9-HU

A jelen dokumentumot Péteri Gábor és Reszkető Petra szakértők együttműködésével, valamint az Európai Unió és az Európa Tanács finanszírozása mellett az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa keretében a Jó Kormányzással Foglalkozó Szakértői Központ készítette. A szakértők által a jelen dokumentumban kifejtett nézetek semmiképpen sem tekinthetők az Európai Unió vagy az Európa Tanács hivatalos álláspontjának.

© ET - Jó Kormányzással Foglalkozó Szakértői Központ, 2024. március

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) kísérleti projekt az Európai Bizottság (Strukturálisreform-támogató Főigazgatóság) által a 2020. évi technikai támogatási eszköz és az Európa Tanács által társfinanszírozott, „Helyi önkormányzati államháztartási fejlemények és önkormányzati kapacitásépítés Magyarországon” címet viselő projekt részét képezte.

Tartalomjegyzék

SZÓSZEDET	3
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
BEVEZETÉS	7
A HELYI PÉNZÜGYI BENCHMARK	7
HPB ADAPTÁCIÓ ÉS KÍSÉRLETIPROJEKT-MEGVALÓSÍTÁS MAGYARORSZÁGON.....	8
AZ ÖNÉRTÉKELÉSI ESZKÖZ KIFEJLESZTÉSE.....	8
A HELYI PÉNZÜGYI BENCHMARKRA (HPB) VONATKOZÓ KÍSÉRLETI PROJEKT	8
VISSZAJELZÉS A KÍSÉRLETI TELEPÜLÉSEKTŐL	9
EREDMÉNYEK ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	10
ÁTFOGÓ EREDMÉNYEK.....	10
PÉNZÜGYI FORRÁSOK	11
HELYI KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS.....	12
AJÁNLÁSOK	13
JAVASLATOK A HPB ELTERJESZTÉSÉRE ÉS KIBŐVÍTÉSÉRE	15
A KÍSÉRLETI TELEPÜLÉSEK JAVASLATAI	15
HPB KÉRDŐÍV.....	15
ONLINE HPB ESZKÖZ	16
A SZAKÉRTŐKTŐL VALÓ TANULÁS TERJESZTÉSE, NÉPSZERŰSÍTÉSE, ELŐSEGÍTÉSE.....	16
MELLÉKLETEK	17
1. MELLÉKLET - A HELYI PÉNZÜGYI BENCHMARK KÉRDŐÍV	17
2. MELLÉKLET - AZ HPB INDEX SZÁMÍTÁSI MÓDJA.....	32
3. MELLÉKLET – HPB FELMÉRÉSI PONTSZÁMOK ÁTLAGAI ÉS KÖZÉPÉRTÉKEI (MEDIÁN).....	33

Szószedet

CAO	Jegyző (Vezető igazgatási tisztviselő)
DG REFORM	Az Európai Bizottság Strukturálisreform-támogató Főigazgatósága
IKIR	Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer
IT	Információs technológia
HPB	Helyi pénzügyi benchmark
HÖAP	Helyi Önkormányzati Adat Platform
TÖOSZ	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
TOP	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége Online Platformja
VEAB	A Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottsága

Vezetői összefoglaló

A helyi pénzügyi benchmark (HPB)

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága tagállamoknak szóló két ajánlásának gyakorlati alkalmazására vonatkozóan ad útmutatást. A helyi és regionális szintű pénzügyi és költségvetési gazdálkodásról szóló [CM/Rec\(2004\)1](#) és a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi forrásairól szóló [CM/Rec\(2005\)1](#). Az HPB két pontozókártyából áll: Az egyik a helyi hatóságokra, a másik a központi hatóságokra vonatkozik.

A Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa keretében a Jó Kormányzással Foglalkozó Szakértői Központ (CEGG) támogatásával az HPB-t több európai országban, legutóbb Szlovákiában és Finnországban is bevezették.

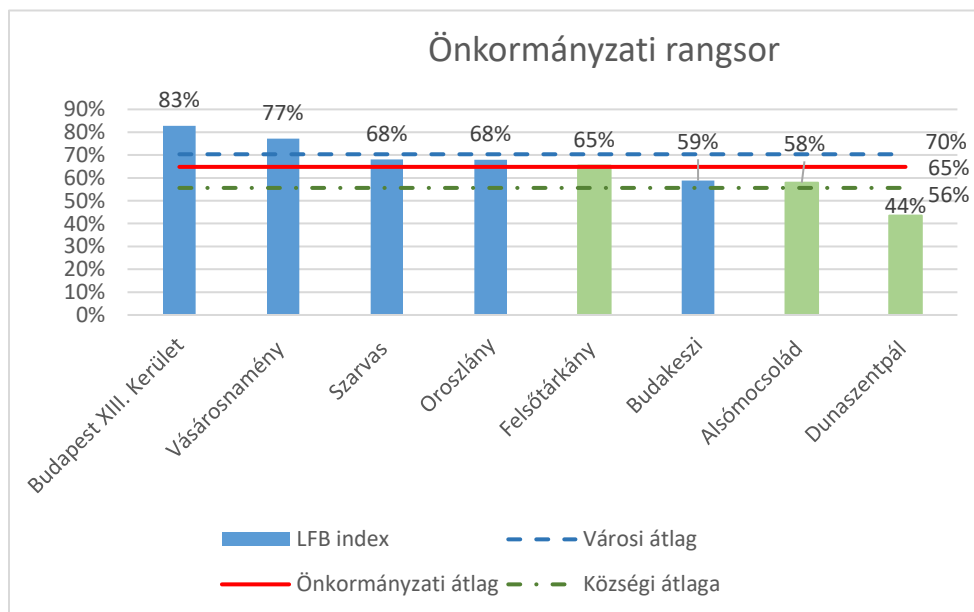
A CEGG a 2023 márciusa és 2024 márciusa közötti időszakban támogatta az HPB magyarországi helyi hatóságok esetében történő kísérleti megvalósítását. Ez a tevékenység a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) támogatására irányuló közös EU-Európa Tanács projekt részét képezte.¹

A kísérleti megvalósítás célját a magyar viszonylatban releváns helyi pénzügyi benchmarkok kidolgozása és érvényesítése, valamint a tanulságok jövőbeni, kibővített benchmarking gyakorlatokhoz történő levonása képezte. Az adaptált HPB szakértő által támogatott önértékelésként valósult meg. Egy pontozókártyán (score card) alapul, amely a helyi pénzügyek két átfogó dimenzióját értékeli:

- *Pénzügyi források* – adózással kapcsolatos helyi gyakorlatok; díjak, terhek és egyéb bevételek; állami transzferek, támogatások és segélyek; fejlesztések finanszírozása; és vagyonkezelés.
- *Helyi költségvetési gazdálkodás* – költségvetési és pénzügyi tervezés; költségvetés módosítása és végrehajtása; audit, felügyelet és kapacitásépítés.

Nyolc különböző méretű település vett részt az HPB kísérleti projektben: Alsómocsolád, Budapest XIII. kerülete, Budakeszi, Dunaszentpál, Felsőtárkány, Oroszlány, Szarvas és Vásárosnamény.

1. ábra HPB kísérleti önkormányzatok, összesített indexek

¹ A „Helyi önkormányzati államháztartási fejlemények és önkormányzati kapacitásépítés Magyarországon” (2022–2024) címet viselő projektet az Európai Bizottság (Strukturálisreform-támogató Főigazgatóság) a 2022. évi technikai támogatási eszköz keretében, valamint az Európa Tanács társfinanszírozta. A projektről bővebb információ a következő címen érhető el: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/hungary>.

Eredmények

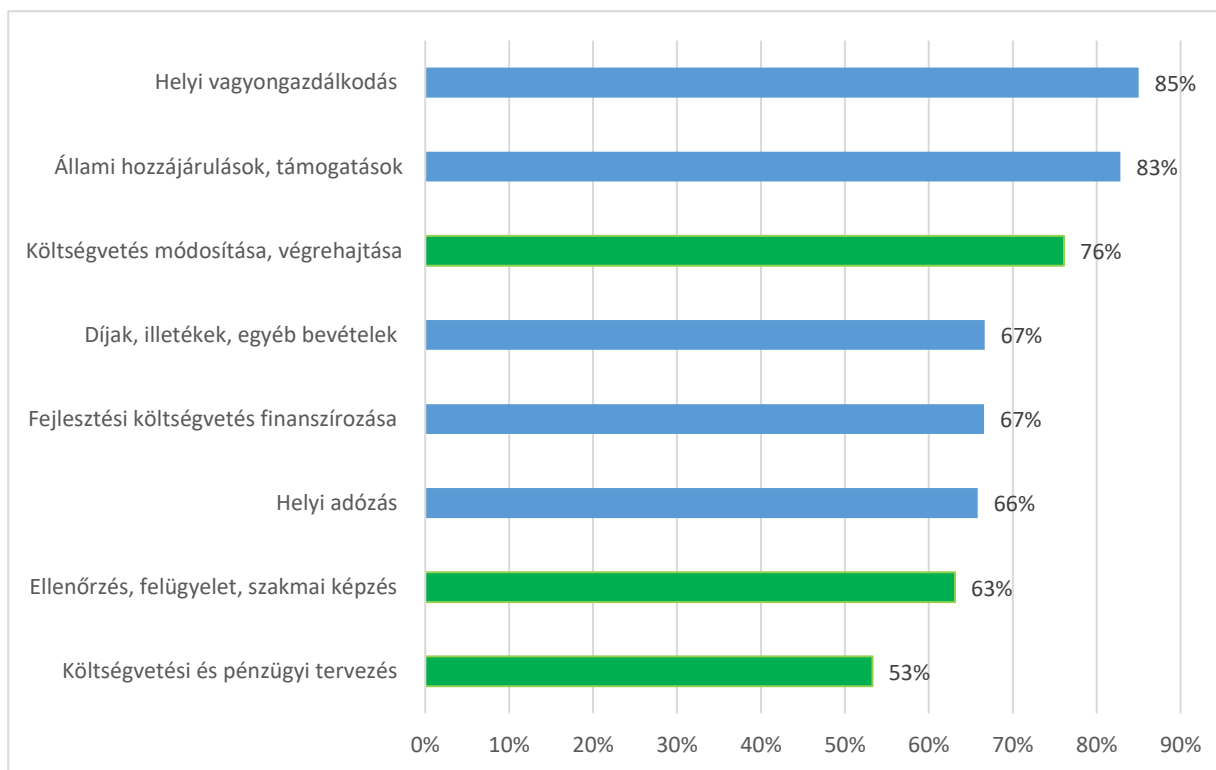
Az átlagos HPB-index értéke 65% volt a kísérleti településeken, településenként jelentős eltéréssel (44%-83%). A nagyobb városi települések jobban teljesítettek, mint a kisebb vidéki (falusi) települések.

A *penzügyi források* közül a helyi vagyonkezelés (85%), az állami transferek és támogatások (83%) szerepeltek a legjobban. A nagyobb helyi autonómiával és változatosabb helyi gyakorlattal rendelkező területek alacsonyabb pontszámot kaptak: Ez magában foglalja a díjszabást (67%), a beruházásfinanszírozást (67%) és a helyi adókat (66%).

A *költségvetési gazdálkodást* illetően a legmagasabb pontszámot a költségvetés módosítása és végrehajtása terén (76%) érték el a települések. Az audit, a felügyelet és a kapacitásfejlesztés alacsonyabb (63%), míg a költségvetési és pénzügyi tervezés komplex területe érte el a legalacsonyabb pontszámot (53%).

A csekély mintaméret miatt ezeket a megállapításokat körültekintően kell értelmezni. A benchmarking nyolc dimenziójában azonban az alacsony átlagpontszámmal rendelkező elemek jelzik azokat a területeket, amelyeken javítani lehet.

2. ábra HPB kísérleti projekt, részindexek szerinti átlagok

Ajánlások

A releváns fejlesztéseket a szabályozási változásoknak, a településeknek nyújtott technikai támogatásnak, valamint a kapacitásépítés és a tudásmegosztás egyéb formáinak keverékével lehetne elérni. Az HPB elsősorban diagnosztikai eszközként szolgál. A beavatkozás tényleges formája az érintettekkel történő további megbeszélést, kialakítást és tervezést igényel.

A *penzügyi források* területén megfontolandó intézkedések a következők:

- közelítő értékekkel differenciált területalapú vagyonadózás bevezetése;
- a helyi bevételi struktúrák rendszeres értékelése;
- a likviditási tervek rendszeres frissítése és használata, valamint

- a polgárok és a társadalmi szereplők fokozott részvétele a teljes költségvetési ciklusban

A *költségvetési gazdálkodás* területén a következő fejlesztések jöhetnek szóba:

- a költségvetési és megvalósítási jelentések fokozottabb közzététele;
- független auditok rendszeres előkészítésének biztosítása;
- az önkormányzati alkalmazottak részletesebb összeférhetlenségi szabályozásának megvalósítása;
- a digitális menedzsment információs rendszerek fokozottabb használata;
- a települések támogatása a költségvetési és pénzügyi tervezési módszerek alkalmazásában, például az előrejelzésben, a hatás- és kockázatértékelések, valamint a kimeneti mutatók szélesebb körű alkalmazása, valamint
- a részvételen alapuló költségvetési módszerek gyakorlatának terjesztése és cseréje.

Bővítés

A kísérleti gyakorlatban részt vevő magyar szakértőktől és önkormányzati alkalmazottaktól kapott visszajelzések alapján – többek között az egymástól való tanulás támogatásának és a bevált gyakorlatok önkormányzatok közötti cseréjének lehetőségeinek feltárása céljából – erős potenciál és érdeklődés áll fenn az HPB kísérleti projekt kibővítésére vonatkozóan.

A kísérleti projekt eredményeit és tanulságait e célból széles körben terjeszteni kell. Az HPB önértékelő kérdőívet és az automatizált eredménygenerálást be kell építeni a TÖOSZ online kínálatába, és szélesebb önkormányzati közönség számára (biztonságosan) elérhetővé kell tenni. Az HPB kérdőívet a változó szabályozásnak megfelelően továbbra is frissíteni kell. A kísérleti résztvevők által tett egyéb javaslatok, például a szakértői validációs mechanizmus beépítése további fejlesztést igényel.

A helyi pénzügyi gyakorlat összehasonlítására és javítására tett kiterjesztett erőfeszítések támogatására irányuló tematikus projekt a jó demokratikus kormányzás e fontos területén segíthet megalapozni a folyamatos erőfeszítéseket.

Bevezetés

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) helyi hatóságok esetében történő kísérleti megvalósítása az Európai Bizottság (Strukturálisreform-támogató Főigazgatóság) által a 2022. évi technikai támogatási eszköz és az Európa Tanács által társfinanszírozott, „Helyi önkormányzati államháztartási fejlemények és önkormányzati kapacitásépítés Magyarországon” címet viselő projekt részét képezte.²

Az HPB kísérleti projekt célja az volt, hogy az Európa Tanács helyi pénzügyi benchmark (HPB) eszköztárának adaptációja alapján nemzeti benchmarkokat dolgozzon ki a helyi pénzügyekre vonatkozóan, és tesztelje annak megvalósítását. A „Szabványos önkormányzati szolgáltatások és helyi pénzügyek benchmarkjai” címet viselő 4. projekteredmény részeként a jelentésben szereplő konkrét tevékenységek a következők voltak: i. a benchmark nemzeti jogi és működési keretekhez való igazítása, valamint ii. az HPB eszköztár kiválasztott települések közötti kísérleti megvalósítása. A iii. benchmarkoknak a helyi önkormányzatok online platformjába történő beépítését a tervek szerint külön projekttevékenységként fogják végrehajtani. E jelentés e tekintetben egy sor ajánlást tartalmaz.

A helyi pénzügyi benchmark

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) az Európa Tanács Jó Kormányzással Foglalkozó Szakértői Központjának eszköze. Az HPB az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága tagállamoknak szóló két ajánlásának gyakorlati alkalmazására vonatkozóan ad útmutatást: A helyi és regionális szintű pénzügyi és költségvetési gazdálkodásról szóló CM/Rec(2004)1³ és a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi forrásairól szóló CM/Rec(2005)1⁴.

Az HPB-t először 2007-ben a Szakértői Központ és a Nyílt Társadalom Intézet Helyi önkormányzatok és közszolgáltatások reformjára irányuló kezdeményezése keretében közösen dolgozták ki. A benchmarkokat 2013-ban és 2017-ben felülvizsgálták az Európa Tanács több tagállamában elért végrehajtási eredmények alapján. Eddig az Európa Tanács körülbelül tucatnyi tagállamában – köztük Bulgáriában, Ukrajnában, Moldovában, Grúziában, Örményországban, Spanyolország baszkföldi régiójában és Görögországban – vezették be az HPB-eket. Legutóbb Szlovákiában (2022) és Finnországban (2023) alkalmazták az HPB-t.⁵

A helyi pénzügyi benchmark (HPB) pontozókártyái a helyi pénzügyekkel kapcsolatos kimutatások strukturált listái. Két pontozókártya létezik: Az egyik a helyi hatóságoknak, a másik a központi hatóságoknak szól. Az itt ismertetett HPB kísérleti projekt keretében a helyi önkormányzatok pontozókártyája valósult meg, annak a magyar viszonyokhoz való igazítását követően.

Az 58 alapkérdés alapján a helyi hatóságok számára adaptált benchmark két fő területet mér fel:

- *Pénzügyi források:* az adózással kapcsolatos helyi gyakorlatok lefedése; díjak, terhek és egyéb bevételek; állami transzferek, támogatások és segélyek; tőkefinanszírozás; és vagyonkezelés.
- *Helyi költségvetési gazdálkodás:* költségvetési és pénzügyi tervezés; költségvetés módosítása és végrehajtása; audit, felügyelet és kapacitásépítés.

---

² A projektről bővebb információ a következő címen érhető el: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/hungary>.

³ CM/Rec(2004)1 - A Miniszteri Bizottságnak a tagállamokhoz intézett, a helyi és regionális szintű pénzügyi és költségvetési gazdálkodásról szóló ajánlása:

https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805de0df

⁴CM/Rec(2005)1 - A Miniszteri Bizottságnak a tagállamokhoz intézett, a helyi és regionális hatóságok pénzügyi erőforrásairól szóló ajánlása: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805db09e

⁵ Részletekért lásd: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/toolkits>.

HPB adaptáció és kísérletiprojekt-megvalósítás Magyarországon

Az HPB eszköztár adaptációja 2023 júniusában kezdődött azáltal, hogy *i. lefordították* a pénzügyi források és a helyi pénzügyi gazdálkodás külső értékelésére vonatkozó *szabványos kérdőívet*. Egy *ii. helyi szakértőkre vonatkozó felhívást* tettek közzé, amelyet széles körben terjesztettek az önkormányzati hálózatokban. Döntés született arról, hogy az HPB kísérleti projektet (szakértő által támogatott) önértékelésként indítják el, azzal a céllal, hogy levonják a tanulságokat a Magyarországon és más országokban történő jövőbeni, könnyebben méretezhető alkalmazásokhoz.

Az önértékelési eszköz kifejlesztése

2023 októberére elkészült a helyi pénzügyi benchmarkok szabványos felmérésének adaptált változata. A *iii. magyar jogi és irányítási kerethez való hozzáigazítás* a következő módosításokra összpontosított:

- a) a kérdőív átstrukturálása az általános elveknek a megfelelő specifikus részekre történő áthelyezésével;
- b) az államközi transferekre, támogatásokra és segélyekre vonatkozó tételek magyar szabályozáshoz való igazítása, pl. nagyobb hangsúly helyezése a rendszeres felülvizsgálatra, a teljesítmény- és költségelemzésre;
- c) az önkormányzati vagyongazdálkodás felülvizsgálatának egyszerűsítése;
- d) a belső kontrollmechanizmusokra vonatkozó kérdések kiegészítése, valamint
- e) konkrétabb tájékoztatás kérése az átláthatóságról és a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről, pl. weboldalakra mutató hivatkozásokra vonatkozó kérdések révén.

Az adaptált HPB kérdőív ezután *iv. online önértékelő eszközzé* alakult át, amely lehetővé teszi a válaszok automatikus feltöltését. Ezeket később elemzés céljából újrakódolták. Az HPB felmérést az 1. számú melléklet tartalmazza.

A helyi pénzügyi benchmarkra (HPB) vonatkozó kísérleti projekt

Ezen előkészületeket követően *v. kísérleti településekre vonatkozó felhívást* tettek közzé. Tíz település jelezte érdeklődését az HPB kísérleti projektben való részvétel iránt. Minden projekttel kapcsolatos dokumentum feltöltésre került *vi. a TÖOSZ⁶*, a projekt fő kedvezményezettjének *erre a célra szolgáló weboldalára*.

2023. október 25-én *vii. induló értekezletre* került sor azon önkormányzatok tisztségviselői és pénzügyi szakértői számára, akik jelezték érdeklődésüket az HPB kísérleti projektben való részvétel iránt. A kérdőív kitöltésére kísérleti településeket kértek fel a projekt két szakértőjének segítségével. *viii. Nyolc település válaszolt* és töltötte ki a kérdőívet, képviselve a magyar települések különböző méreteit (lásd 1. táblázat).

A legtöbb esetben a települési pénzügyi osztályok vezetői töltötték ki az HPB kérdőívet. A felmérés végrehajtásának időszakában két település kért konzultációt és vetett fel kérdéseket a kérdőívvel kapcsolatban.

A felmérésre adott válaszok alapján egyéni *ix. HPB értékelő jelentések* készültek *a részt vevő települések számára*. A települési indexek kiszámítása az irreleváns vagy hiányzó válaszok elhagyásával történt, pl. ha nincs települési hitelfelvétel, ezekre a kérdésekre nem lehetne válaszolni. Az indexszámítás módját a 2. számú melléklet tartalmazza.

---

⁶ TÖOSZ (2023-2024): HPB projekt: <https://töosz.hu/hpb/>

1. táblázat Az HPB kísérleti projektben részt vevő települések

Település	Megye	Lakosok (2021)
Alsómocsolád	Baranya	276
Budapest, XIII. kerület	Budapest	120 669
Budakeszi	Pest	15 466
Dunaszentpál	Győr-Sopron	721
Felsőtárkány	Heves	3 618
Oroszlány	Komárom-Esztergom	17 442
Szarvas	Békés	14 930
Vásárosnamény	Szabolcs-Szatmár	8 078

A kísérleti települések 2024 januárjában kapták meg az egyéni jelentéstervezeteket véleményezésre. Egyik település sem kért névtelenséget, és mindegyik támogatta az HPB eredményeinek teljes körű nyilvánosságra hozatalát.

A legtöbb részt vevő település elfogadta azok értékelését. Az egyetlen kihívás az értékelési szakaszban az volt, hogy az eredeti online felmérés időszakában a vezetői szintű validáció hiánya miatt néhány település módosította válaszait. Két város kérte pontszámának utólagos javítását. Ezt a problémát az első körben végzett felmérés adatainak elemzésével, de a későbbi összehasonlítás érdekében a végső közzétételben a megfelelő pontszámok és indexek változásainak feltüntetésével orvosolták. A beérkezett észrevételek a pontszámokat befolyásoló jogszabályi környezetre és pénzügyi feltételekre vonatkoztak. Ez egy olyan folyamat kezdetének tekinthető, amely az eltérések okait vizsgálja, ami a benchmarking fő célja. A felmérési tételenkénti átlagpontszámokat a 3. számú melléklet tartalmazza.

Visszajelzés a kísérleti településektől

A kísérleti folyamat során a települések többször hivatkoztak a nemzeti jogszabályokban rögzített jogi-szabályozási környezetre, mint amely meghatározza a helyi szabályokat és eljárásokat. A törvényi előírások betartására való összpontosítás uralja a települési magatartást. Következésképpen nem létezik további helyi szabályozás olyan összetett kérdésekben, mint a költségvetés, az önkormányzati adósságkezelés és az összeférhetlenség kezelése.

A résztvevő települések jelezték, hogy az HPB kérdőívben használt kifejezések, illetve az ott hivatkozott gyakorlatok esetenként további pontosítást vagy gyakorlati magyarázatot igényelnek a félreértelmezés elkerülése érdekében, pl. a közép-távú költségvetés, a részvételi (közösségi) költségvetés, valamint a nemzeti kormány által biztosított társadalmi-gazdasági előrejelzések lokalizálása tekintetében.

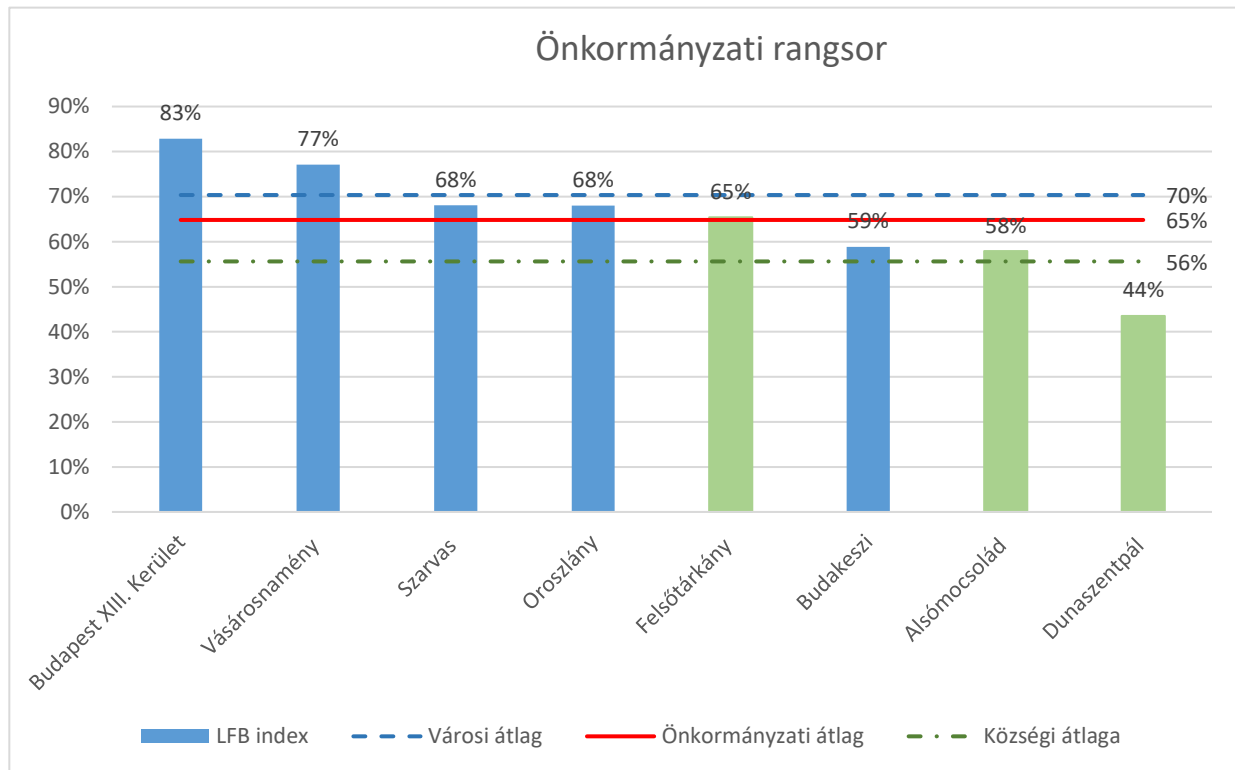
A 2024. február 28-i *x. záró workshopon* a kísérleti települések szakértő munkatársai további visszajelzést adtak a kérdőívben érintett legfontosabb pénzügyi és költségvetési kérdésekről, az önértékelési felmérés módszeréről (online kérdőív), valamint a az HPB eszköz jövőbeni felhasználásáról és terjesztéséről. Ezeket a javaslatokat a jelentés utolsó része tartalmazza.

Eredmények és megállapítások

Átfogó eredmények

Az átfogó HPB-eredmények egyértelmű különbségeket mutatnak a kísérleti települések között (lásd 1. ábra), és a településenkénti összesített eredményekben jelentős eltérések (44%–83%) mutatkoznak. Az átlagos indexérték 65% a kísérleti településeken. Viszonylag kis mintán belül ezek az eredmények azt mutatják, hogy jelentős fejlődési lehetőség van. A bevált gyakorlatok cseréjének és adaptációjának szervezett támogatása hozzájárulhat a helyi pénzügyi gyakorlatok megerősítéséhez.

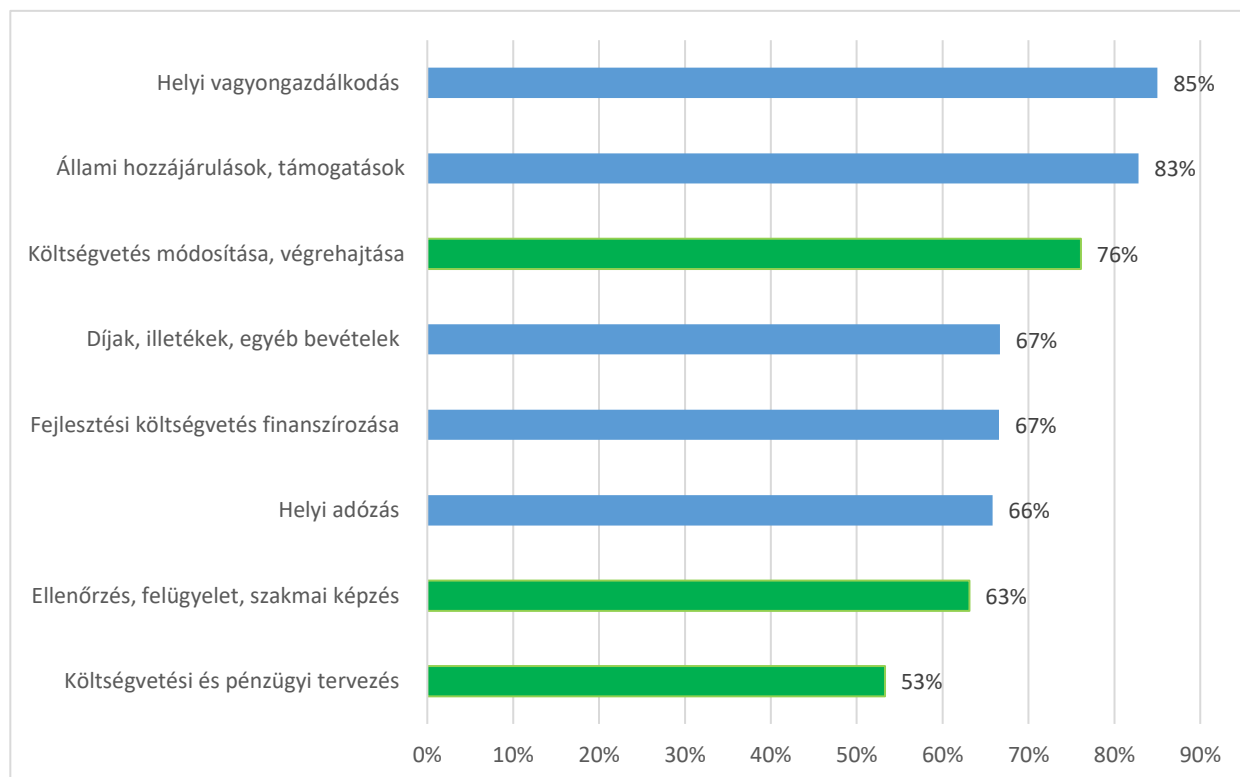
1. ábra HPB kísérleti települések, összesített indexek

Az összevont HPB-eredmények alapján a nagyobb városi települések jobban teljesítenek, mint a kisebb vidéki (falusi) települések. Ennek fő oka az lehet, hogy e települések költségvetési stratégiái és pénzügyi gazdálkodási kapacitásai jelentősen eltérnek egymástól. Ahhoz azonban, hogy az HPB-felmérés ezt a következtetést robusztus módon alátámassza, először is lényegesen nagyobb mintát kell lefednie, amely településtípusokra is jobban ellenőrizhető. Másodsor, elmélyültebb, esetalapú, kvalitatív kutatási módszereket lehetne alkalmazni kiegészítő megközelítésként, hogy jobb betekintést lehessen nyerni az önkormányzati folyamatokba. Általánosságban elmondható, hogy az HPB kísérleti projekt eredményeit a csekély mintaméret és a reprezentativitás hiánya miatt óvatosan kell és csak demonstrációs célból lehet értelmezni.

A helyi pénzügyi források típusai és a pénzügyi gazdálkodási gyakorlat szerinti eredmények a 2. ábrán látható módon három viszonylag jól fejlett területre mutatnak: helyi vagyongazdálkodás, nemzeti költségvetési transzferok kezelése és helyi költségvetési gazdálkodás. A helyi adózás (helyi adópolitika kialakítása, az adószabályok minősége, az adózók tájékoztatása, adóigazgatás) és a pénzügyi gazdálkodás két területe (ellenőrzés, felügyelet, kapacitásépítés, adótervezés) az összesített rangsor végén található.

2. ábra HPB kísérleti projekt, részindexek szerinti átlagok

A részletes benchmarking eredmények rámutatnak a települések, a helyi önkormányzati szövetségek és a központi kormányzati érdekelt felek számára releváns meglátásokra. Rövid távon javulást lehet elérni a települési pénzügyek átláthatóságának növelésével (pl. dokumentumok géppel olvasható formátumban történő közzététele, valamint a helyi döntéshozatali folyamathoz szükséges több nyilvános információ és adatkulcs nyilvánosságra hozatala), valamint az elszámoltathatóság növelésével a polgárok és a társadalmi szereplők proaktív bevonása révén.⁷Közép- és hosszabb távú intézkedésekre van szükség a stratégiai megközelítések helyi döntéshozatalban (pl. középtávú költségvetési tervezés), valamint a teljesítmény-költségvetési módszerek és technikák fejlesztésében történő megerősítéséhez.

Pénzügyi források

A *pénzügyi források* közül a helyi vagyonkezelés (85%), az állami transzferek és támogatások (83%) szerepeltek a legjobban. Ezt részben magyarázza az HPB mérleginformáció-előállításra vonatkozó fókusz, a helyi szolgáltatókkal való kapcsolattartás, valamint a helyi vagyonkezelés területére vonatkozó települési szabályozás. Ezek általában a kísérleti településeken működnek. A támogatási rendszer valószínűleg a települési pénzügyek legszabályozottabb területe. A (központilag megtervezett és betartatott) szabályoknak való megfelelő megfelelés – a korlátozott helyi mozgástérre tekintettel – magasabb pontszámokat eredményezett.

A nagyobb helyi autonómiával, következőképpen változatosabb helyi gyakorlattal rendelkező területek alacsonyabb pontszámot kaptak: A 3. ábra kiemeli a díjszabást (67%), a beruházásfinanszírozást (67%) és a helyi adókat (66%). Az alacsonyabb pontszámot elért tételek

⁷ Vö. CM/ Rec(2004)1 - A helyi és regionális önkormányzatoknak szóló iránymutatások II. része, 51–56. pont https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900016805de0df

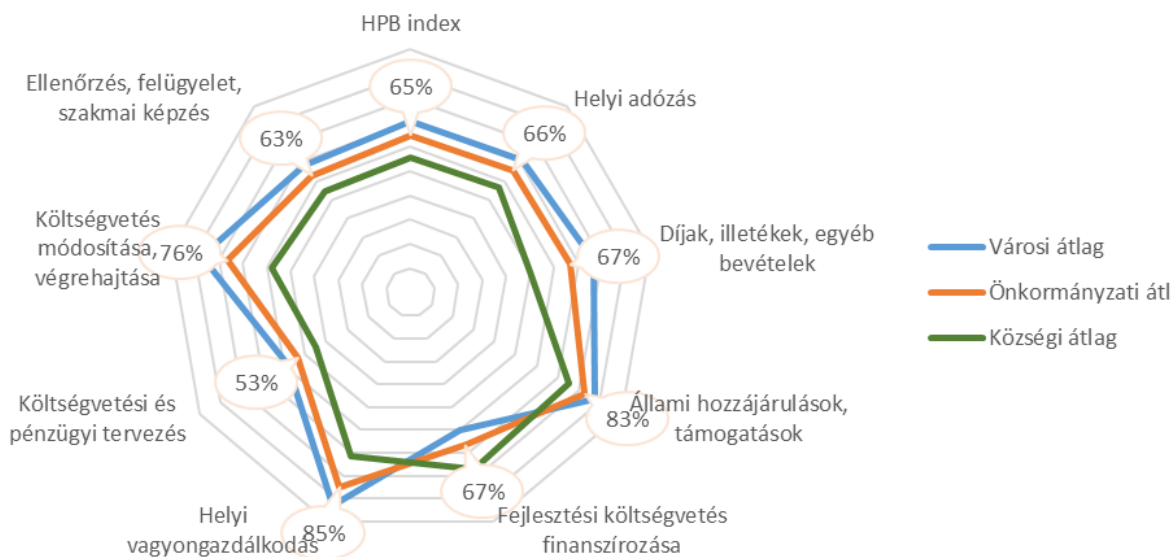
konkrét fejlesztési területeket – például a közelítő értékekkel differenciált területalapú ingatlanadó bevezetését, a helyi bevételi szerkezet felmérését, rendszeresen frissített likviditási terveket, az állampolgárok és társadalmi szereplőknek a teljes költségvetési ciklusban való részvételét – jelzik.

Helyi költségvetési gazdálkodás

A költségvetési gazdálkodást illetően a költségvetés módosítása és végrehajtása kapta a legmagasabb pontszámot (76%). Az audit, a felügyelet és a kapacitásfejlesztés alacsonyabb (63%), míg a költségvetési és pénzügyi tervezés komplex területe érte el a legalacsonyabb pontszámot (53%). Konkrét fejlesztésre szoruló területek a kiegyensúlyozott költségvetési tervezés, a középtávú előrejelzések, a kockázatfelmérések, a szabályozott ellenőrzési szerződések, az önkormányzati dolgozókra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályozás, valamint az informatikailag támogatott vezetői információs rendszerek használata.

Az HPB témánkénti eredménye hasonló város-falu települési különbségeket mutat, mint a teljes HPB index: a városok magasabb pontszámot érnek el, mint a falusi települések (lásd 3. ábra). Kivételt képez a fővárosi költségvetési finanszírozás területe, ahol a falvak magasabb pontszámot értek el. Ez részben az HPB kérdőív felépítésével magyarázható: Az önkormányzatok többsége nem vesz részt hitelfelvételben, így a válaszok eredményeiből két hitelezéssel kapcsolatos tétel kimaradt. A kategória fennmaradó két kérdése tehát nagyobb súllyal bírt, ami alacsonyabb pontszámot és kisebb a támogatási függőséget (ami a városok esetében valószínűbb) eredményezett a változatos tőkebefektetési forrásokkal rendelkezőknél.

3. ábra HPB index: eltérések településtípusonként

Ajánlások

Az HPB kísérleti eredményei alapján ez a jelentés számos javaslatot kínál további politikai megbeszélésekre. A benchmarking nyolc területén az alacsony átlagos pontszámú tételek fejlesztési lehetőségeket mutatnak. Ezeket a szabályozási változásoknak, a településeknek nyújtott technikai támogatásnak, valamint a kapacitásépítés és a tudásmegosztás egyéb formáinak keverékével lehetne elérni. Az HPB elsősorban diagnosztikai eszközként szolgál a fejlesztésre szoruló területek azonosítása során. A beavatkozás tényleges formája további megbeszélést, kialakítást és tervezést igényel.

A *pénzügyi gazdálkodás* területén a következők vehetők figyelembe:

A) *Helyi adózás:*

- a. A területalapú ingatlanadózás javítható az *ad valorem* (értékalapú) ingatlanadó bevezetésével, vagy legalább az ingatlanértékeket megkülönböztető tényezők (pl. építkezés kora, anyagok, szolgáltatásokhoz való hozzáférés) területalapú adóba történő beépítésével;
- b. Az adózókat – mind az adópolitika tervezésének korai szakaszában, mind a költségvetési év zárása után, pl. az adóbevételek felhasználásáról szóló beszámolók nyilvánosságra hozatalával – jobban kell tájékoztatni.

B) *Díjak, terhek és egyéb bevételek:* A helyi terhek megváltoztatása előtt hatásvizsgálatot kell végezni, és ezeket nyilvánosságra kell hozni.

C) *Állami transzferek, támogatások és segélyek:* Tekintettel arra, hogy a magyar települések nagy mértékben függenek a nemzeti költségvetési támogatásoktól, rendszeresen elemezni és értékelni kell az összes önkormányzati feladat alternatív finanszírozási forrásainak lehetőségét.

D) *Fejlesztési költségvetési finanszírozás:* A beruházások finanszírozásában a hitelek a települési hitelfelvétel korlátai és szigorú központi szabályozása miatt csekély szerepet játszanak. A helyi költségvetési autonómiát növelné a nemzeti költségvetési támogatásoktól való erős függés csökkentése, és megfelelő felügyelettel és kockázatkezeléssel nagyobb teret engedne az önkormányzatoknak a tőkebefektetések hitelfinanszírozásához.

E) *Helyi vagyonkezelés:* Ha van szerződéses vagyonkezelő, akkor ennek az egységnek az auditját külön helyi vagyonkezelési szabályzattal kell szabályozni.

A *költségvetési gazdálkodás* területén a következő fejlesztések vehetők figyelembe:

F) *Fiskális és pénzügyi tervezés:*

- a. A középtávú tervek általában hiányoznak az önkormányzati gyakorlatból. Az előrejelzéseket ritkán használják az éves költségvetést készítők tájékoztatására. A tervezési módszerek támogatása (pl. kimeneti mutatók használata) javíthatja a helyi költségvetések minőségét.
- b. A költségvetés-tervezési technikákat illetően a társadalmi-gazdasági hatásvizsgálatokat szélesebb körben kell alkalmazni, és nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni. Az önkormányzati szolgáltató szervezetek pénzügyi kockázattérkelését be kell építeni az éves költségvetésbe. Mindkét esetben az önkormányzatoknak technikai segítségre és támogatásra van szükségük költségvetési gyakorlataik javításához.
- c. A költségvetési és végrehajtási jelentések közzététele javítható a tanácsi és bizottsági ülések jegyzőkönyveinek elemzésre való rendelkezésre bocsátásával. A nyilvánosság tájékoztatásának valamennyi szabályozott formáját széles körben kell alkalmazni.

- d. Részvételi (közösségi) költségvetést csak elvétve alkalmaznak a magyar önkormányzatok. A helyes önkormányzati gyakorlatok tanulságainak terjesztése és a hasonló méretű településeken szerzett tapasztalatok cseréje elősegítheti a jó demokratikus kormányzás e megközelítésének helyi szintű alkalmazását.⁸

G) *A költségvetés módosítása és végrehajtása:*

- a. A gazdálkodás ezen jól szabályozott területén a havonta aktualizált finanszírozási (likviditási) terveket szélesebb körben kellene alkalmazni az önkormányzatoknak.
- b. Az önkormányzati költségvetésekről szóló könyvvizsgálói jelentéseket rendszeresen megbízott független könyvvizsgálónak kell elkészítenie.

H) *Audit, felügyelet és kapacitásépítés:*

- a. Széles körben el kell terjeszteni a helyi mintaszabályzatokat a helyi adósságkezelésre és konszolidációra vonatkozó konkrét belső szabályokra és eljárásokra vonatkozóan;
- b. Az önkormányzati alkalmazottakra és a köztisztviselőkre vonatkozó részletesebb (a törvényi kereteken túlmutató) összeférhetetlenségi szabályozás, valamint ezek útmutatás, képzés, felülvizsgálat, vezetési gyakorlatba való beépítése⁹ révén történő végrehajtása hozzájárulna az átláthatóság javításához és a korrupciós kockázatok kezeléséhez;
- c. A digitális vezetői információs rendszerek szisztematikusabb használata elősegítené a helyi közigazgatás hatékonyságának javítását. A releváns szolgáltatási teljesítmény és költségvetési adatok az önkormányzatok rendelkezésére állnak, de ezeket szisztematikusabban be kell építeni a helyi döntéshozatali folyamatba, többek között olyan kulcsfontosságú információforrásokból származó összehasonlítható adatok felhasználásával, mint az IKIR¹⁰, az Államkincstár és az HÖAP¹¹.

Összefoglalva, a kísérleti tapasztalatok rámutatnak néhány horizontális problémára, amelyek hasznos fókuszot adhatnak a jövőbeli *tudásmegosztási és kapacitásépítési tevékenységekhez*.

Először is, ritka, hogy az önkormányzatok stratégiai vagy középtávú megközelítést alkalmazzanak a helyi költségvetés-tervezésben, vagy teljesítmény-költségvetést alkalmazzanak a különböző szolgáltatási területeken.

---

⁸ Az Európa Tanács különböző szervei a részvételi költségvetés-tervezést megfelelő megközelítésként jelölték meg, adott esetben a jó demokratikus kormányzás helyi szinten történő támogatására. Vö.: Demokrácia és Kormányzás Európai Bizottsága (CDDG), A Miniszteri Bizottságnak a tagállamokhoz intézett, a jó demokratikus kormányzás elvéről szóló CM/Rec(2023)5. sz. ajánlásához fűzött indoklás, 1. elv: demokratikus részvétel https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680ac77e4; A Miniszteri Bizottságnak a tagállamokhoz intézett, a helyi és regionális szintű pénzügyi és költségvetési gazdálkodásról szóló Rec(2004)1. sz. ajánlása, 59. pont https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805de0df; A Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának a helyi és regionális önkormányzatok gazdasági válságra való reagálásáról szóló 357 (2013)1 határozata https://search.coe.int/congress/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680719ef2; Demokratikus állampolgárságra nevelés: eszközök a városok számára 332 (2011)1 határozat https://search.coe.int/congress/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680719657; A polgárok helyi és regionális szintű európai részvételéről szóló 326 (2011)1 határozat https://search.coe.int/congress/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680718895 Lásd még: OECD (2022): Guidelines for Citizen Participation Processes (Útmutató az állampolgári részvételi folyamatokhoz), különösen: 80–81. o. <https://www.oecd.org/publications/oecd-guidelines-for-citizen-participation-processes-f765caf6-en.htm>

⁹ Vö. CM(2020)27 Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának közetikai irányelvei, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016809a59e7

¹⁰ Helyi Közszolgálati Információs Rendszer (IKIR) dedikált portálokkal állampolgárok és önkormányzatok számára (regisztrációval) <https://lakossagi.ikir.bm.gov.hu/>

¹¹ Önkormányzati Adatplatform (HÖAP), amelyet a TÖOSZ üzemeltet, és jelenleg a „Helyi önkormányzati államháztartási fejlemények és önkormányzati kapacitásépítés Magyarországon” címet viselő projekt támogatásával készül.

Másodszor, úgy tűnik, hogy a helyi kapacitások meglehetősen korlátozottak a mélyreható háttérelmzés, különösen a hatásvizsgálatok elvégzése során.

Harmadszor, az együttműködésen alapuló kormányzással kapcsolatos tapasztalat és tudás hiánya a részvételi módszerek alacsony előfordulását magyarázhatja. A helyi saját forrásból származó bevételek dominanciája miatt – a nagy helyi iparüzési adófizetőkkel való rendszeres konzultációkat kivéve – gyakran hiányzik a helyi érdekeltek hatékony bevonása a helyi pénzügyi politikába és gyakorlatba.

Végül, a nyilvánosságra hozatali gyakorlatok még nem nagyon felhasználóorientáltak. A fejlődő nyílt kormányzati szabványokkal összhangban általában az ambiciózusabb nyilvánosságra hozatal és különösen a kulcsfontosságú adatok géppel olvasható formátumban történő kiadása támogathatja a részvételt, az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot.

Javaslatok a HPB elterjesztésére és kibővítésére

A kísérleti gyakorlatban részt vevő magyar szakértőktől és önkormányzati alkalmazottaktól kapott visszajelzések alapján – többek között az egymástól való tanulás támogatásának és a bevált gyakorlatok önkormányzatok közötti cseréjének lehetőségeinek feltárása céljából – erős potenciál és érdeklődés áll fenn az HPB kísérleti projekt kibővítésére vonatkozóan.

Az HPB nyolc magyarországi településen végzett kísérleti megvalósítása alapján az adaptált kérdőív és az önértékelési módszer eredményesen és hatékonyan használható az önkormányzati gyakorlat európai szabványokhoz való viszonyítására. A digitális kérdőívre és önkormányzati jelentésekre válaszoló települések tapasztalatai is fontos betekintést nyújtottak abba, hogy miként lehet tovább javítani és bővíteni az HPB megvalósítását.

A kísérleti települések javaslatai

A kísérleti települések képviselői számos javaslatot tettek az HPB felmérés kérdéseinek a magyar önkormányzati terminológiához való további igazítására. Azt is javasolták, hogy a hasonló jellemzőkkel (pl. népességszám, társadalmi-gazdasági jellemzők, fejlettségi szint) rendelkező települések klaszterei felhasználhatók legyenek a jövőbeni összehasonlításhoz és benchmarkinghoz. Azt is megjegyezték, hogy az HPB eredmények időbeli összehasonlítását befolyásolhatják a jogszabályi változások és szabályozások. A benchmarking időzítését is fontosnak tartották, mivel az értékelések a választási ciklus végére kedvezőbb eredményeket hozhatnak.

A résztvevők véleménye szerint fontos lenne az önértékelési jelentésekhez valamilyen validációs forma kidolgozása, pl. szakértői értékelés a helyi CAO-k (közjegyzők) csoportja által. Azt is előadták, hogy az HPB eredményeit a pénzügyi munkatársak felhasználhatnák arra, hogy a kulcsfontosságú költségvetési és pénzügyi gazdálkodási kérdéseket kiemeljék a helyi döntéshozók számára, és hogy a nemzeti költségvetési támogatások elosztása részben függővé válhat az HPB felmérésének validált eredményeitől, pl. az HPB teljesítményének további értékelési kritériumként való felhasználásával. Nagyon fontosnak tartották a leendő HPB eszköz terjesztését is a regionális találkozókra. A TÖOSZ a 2024. júniusi helyhatósági választást követően újonnan megválasztott polgármesterek és tanácsosok hivatalba lépését követően 2024 IV/2025 I. negyedévében tervezi a megszervezést.

HPB kérdőív

A kérdőívet tovább kell vizsgálni, és a jövőbeni szabályozási változásoknak megfelelően frissíteni kell. Ezen túlmenően egy kézikönyv is kidolgozható, amely további magyarázatot és indoklást nyújt bizonyos felmérési tételekhez és a releváns pontozáshoz (lásd a felülvizsgált HPB kérdőívet az 1. mellékletben).

Online HPB eszköz

Egy jövőbeli online önértékelő kérdőív eredményei ideális esetben automatikusan generálódnak. Egy dedikált online alkalmazás lehetővé tenné a felhasználók számára a pontszámok, településspecifikus indexek összehasonlítását és a tényleges helyezesükről szóló információk bemutatását. A felmérésre adott válaszoknak összehasonlíthatónak kell lenniük egy irányítópulton a válaszadó önkormányzati klaszterekben történő elhelyezésével. Az összehasonlító HPB-eredményekhez való hozzáférésnek biztosítania kell a résztvevő önkormányzatok hozzájárulását, és/vagy regisztrációhoz kötött.

Az online kérdőívet (legalább) egy szöszedettel is ki kell egészíteni. Később a bevált helyi gyakorlatok jegyzékét tartalmazó tudásbázis hiperhivatkozásokon keresztül összekapcsolható a legfontosabb felmérési tételekkel.

Ideális esetben a nyitott kérdésekre adott válaszokat nyilvánosságra hoznák, a bevált gyakorlatok megosztásának megkönnyítése érdekében megjelölve a kapcsolattartókat.

A felhasználóknak későbbi kiegészítés és beküldés céljából el kell tudniuk menteni válaszaikat az adatbevitel során.

A benchmarking eredményeit (tételenként, fejezetenként és összességében) elérhetővé kell tenni a jelentéstevő önkormányzat pontszámainak (válaszainak) a saját klaszterén belüli összehasonlításához.

Az összetett HPB indexet be kell építeni a kulcsfontosságú nemzeti benchmarkok/mutatók integrált készletébe.¹²

Minden információnak, többek között az on-line kérdőívnek nem csak a TÖOSZ tagok számára, hanem ideális esetben szolgáltatásként bármely regisztrált TOP felhasználó számára elérhetőnek kell¹³ lennie.

A szakértőktől való tanulás terjesztése, népszerűsítése, elősegítése

A helyi pénzügyi benchmark a szélesebb körű hatás elérése érdekében népszerűsítést és támogatást igényel.

Az HPB-t a TÖOSZ és a TSI projekt helyi pénzügyi munkacsoportja tagjainak meglévő hálózatain keresztül lehetne tovább hirdetni és terjeszteni. További releváns multiplikátorok a CAO-k Szövetsége (Közjegyzők) és az akadémiai hálózatok (pl. a VEAB Közigazgatási Munkabizottsága). A kísérleti projektben résztvevő települések meghívást kaphatnak az HPB „nagyköveteiként”, pl. bevonva őket a kísérleti tapasztalatok más települések számára történő bemutatásába.

A kortárs tanulási folyamat jövőbeli elősegítése és a helyi gyakorlatok workshop-sorozaton keresztüli cseréje tovább növelné a helyi pénzügyi benchmark hatását. Ezt a helyi önkormányzati szövetségek valósíthatnák meg rendszeres találkozóik és célzott kapacitásépítési szolgáltatásaik révén.

---

¹²A jelenlegi EU/Európa Tanács projekt részeként egy tevékenységet terveznek ennek megoldására.

¹³ TÖOSZ Online Platform: <https://top.toosz.hu/>

Mellékletek

1. melléklet - A helyi pénzügyi benchmark kérdőív

ÖNKORMÁNYZATI KÖZPÉNZÜGYI FEJLESZTÉS ÉS ÖNKORMÁNYZATI KAPACITÁSÉPÍTÉS MAGYARORSZÁGON

Települési önkormányzatok *pénzügyi forrásainak és költségvetési gazdálkodásának összehasonlító értékelése*

A Helyi Pénzügyi Benchmark (HPB) kérdőív egy önkormányzati pénzügyi és gazdálkodási értékelési módszer. Ennek alapja az Európa Tanács „Jó Kormányzás Szakértői Központjának” hasonló elnevezésű programja. A HPB az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának helyi pénzügyekre vonatkozó ajánlásaira épül. Ezek között a helyi önkormányzatok gyakorlatára vonatkozó ajánlások angol nyelven elérhetők az ET honlapján [itt](#), illetve [itt](#).

A Helyi Pénzügyi Benchmark program célja az *egyres helyi önkormányzatok* pénzügyeinek és költségvetési gazdálkodási módszereinek továbbfejlesztése. Az értékelés két nagy témakörre terjed ki:

- 1) helyi önkormányzati *finanszírozás* (helyi adózás, díjképzés, állami támogatások, fejlesztések finanszírozása, vagyongazdálkodás), illetve
- 2) költségvetési *gazdálkodás* (tervezés, költségvetés módosítása és végrehajtása, ellenőrzés, szakmai képzés).

Az önértékelésben résztvevő önkormányzatok számára az általános minősítési-összehasonlítási szempontokat a hazai viszonyokhoz igazítottuk: kiemeltük a legfontosabbakat és a felhasználhatóság érdekében csökkentettük a kérdések számát. Így ezeken a területeken az önértékelés és az összehasonlítás (benchmarking) segíti a saját *jó gyakorlatok közreadását*, megismertetését, valamint a hiányosságok, *fejlesztendő módszerek beazonosítását* szolgálja.

A HPB pontozásos módszere tükröt mutat a választott és a hivatali vezetésnek és ezzel ösztönözheti a helyi döntéshozókat, szakértőket a javítási lehetőségek keresésére. Az összehasonlításon keresztül a benchmarking segíti a hatékony és tervezetten működő önkormányzati gazdálkodást és egyben tanulási lehetőséget is biztosít a résztvevő önkormányzatoknak. Tényeken alapuló állapotfeltáró eszközként alkalmas arra is, hogy egy önkormányzat elhelyezze a saját magát a települések rangsorában.

A Helyi Pénzügyi Benchmark program első, kísérleti szakaszában van, amikor 10 önkéntesen jelentkező önkormányzat végzi el a saját pénzügyi-költségvetési gyakorlatának értékelését. Ennek tanulságai alapján véglegesítjük a módszertant, amely szolgáltatásként majd a TÖOSZ Online Platformon keresztül lesz elérhető.

A Helyi Pénzügyi Benchmark programban résztvevő önkormányzat döntésétől függ, hogy a felmérés eredményei a település nevét felvállalva, vagy csak egy kódszámmal, nem beazonosítható módon kerülnek nyilvánosságra. Amennyiben egy kérdés vagy témakör nem érvényes az Önök önkormányzatánál, akkor azok nélkül számoljuk az összes pontértéket is.

I. HELYI ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS

SZAKASZ ÉS TERÜLET (Zárójelben az ET ajánlások sorszáma)	ÖNÉRTÉKELÉSI SZEMPONT/MUTATÓ	ELLENŐRZŐ DOKUMENTUMOK, SZABÁLYZATOK
A) Helyi adózás => Tovább a B) pontra, ha nem vet ki helyi adót az önkormányzat A helyi adók fontos szerepet töltenek be a települési önkormányzatok finanszírozásában. Ezért az önértékelés jelentős részét teszik ki az alábbi, adózásra vonatkozó kérdések: 1.helyi adópolitika kialakítása 2.adózási szabályok minősége 3.az adózók tájékoztatása 4. helyi adóigazgatás A kérdések megválaszolásával összesen 130 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 22%.		
1. Helyi adópolitika kialakítása		
1. A vállalkozások és a magánszemélyek/lakosok jövedelméből és vagyonából származó helyi bevételek összetételének kiegyensúlyozottnak kell lennie.	Vállalkozásoktól származó helyi adóbevételek aránya az összes helyi adóbevételben belül az előző három év alatt: 10: csökkent vagy nem változott 5: kevesebb, mint 5%-kal nőtt 0: 5%-nál nagyobb arányban nőtt X- nincs helyi iparűzési adó, vagy más vállalkozásokra kivetett helyi adó	Helyi adószabályok Jelentések az adóbevételek alakulásáról
2. A helyi adópolitikát nyílt, átlátható módon kell kialakítani ((R3, R10)	Helyi adórendelet módosításának megalapozására elmúlt három évben készültek számítások, elemzések a testület számára: Igen: 5 Nem: 0 X – az utóbbi három évben nem módosították a helyi adórendeletet	Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata Önkormányzati költségvetési dokumentum A nyilvánosság tájékoztatásának csatornái
	Ezeket a helyi adórendelet módosításának megalapozására készített számításokat, elemzéseket nyilvánosságra hozták, közzétették az önkormányzat honlapján: Igen: 3 Nem: 0	
	Ezen online elérhető dokumentumok formátuma keresésre és tovább-dolgozásra alkalmas (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 2 Nem: 0	
3. A helyi adóknak a méltányosság elvén kell alapulniuk (fizetési képesség) (R9)	Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link): Építményadó, telekadó között legalább az egyik az ingatlan értékét is figyelembe veszi: Értékalapú az ingatlanadó: 10 Területalapú az adó, de az ingatlan minősége szerint differenciált adóalap: 5 Területalapú ingatlanadó, differenciálás nélkül: 0 X – nincs építmény, vagy telekadó	Helyi adó szabályok

4. A helyi adóknak jelentős bevételt kell hozniuk (R9)	Helyi adóbevételek a költségvetési bevételek százalékában kifejezve (az előző három év átlagában) 40+%: 10 20-39%: 8 10-19%: 6 1-9%: 4 <1%: 0	Önkormányzati költségvetési beszámolók, pénzügyi statisztikák	
5. A helyi adózási keretrendszer változásai kellő időben, kiszámíthatóan történnek (R14)	A helyi adórendelet legutolsó módosításának testületi elfogadása mikor történt? megelőző év I-III negyedében: 10 megelőző év IV. negyedében: 8 a módosítás évében: 0	Helyi adószabályok	
2. Adószabályok			
1. Meg kell akadályozni az adóelkerülést és az adócsalást (R18)	Az elmúlt két évben együttesen az építményadó, a telekadó, a kommunális adó és az idegenforgalmi adó bevételének összege az előirányzat %-ában kifejezve <80%: 0 81-100%: 5 101%<: 10	Helyi adószabályok Helyi adó statisztikák	
2. Az adóalapra vonatkozó információkat naprakészen kell tartani, és azoknak a jogszerűen rendelkezésre álló forrásokon kell alapulniuk (R19).	Amennyiben kivetették a következő helyi adókat, akkor van számítógépes adófizetői nyilvántartásuk (ASP, vagy saját fejlesztés):		
	építményadó	Nem vetették ki	kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás
	telekadó	Nem vetették ki	kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás
	települési adó	Nem vetették ki	kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás
	kommunális adó	Nem vetették ki	kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás
	idegenforgalmi adó	Nem vetették ki	kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás
	<i>pont (soronként)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

3. Tájékoztatás és helyi nyilvánosság		
1. A helyi adókra és adószabályokra vonatkozó információkat és indoklásukat nyilvánosságra kell hozni (R15, R17).	Adózók tájékoztatása megtörtént a helyi rendelet elfogadása vagy módosítása előtt: nem történt meg: 0 bizottsági/testületi ülésen: 2 helyben szokásos információs csatornákon: 2 közvetlenül, pl. nagy adófizetők összehívásával: 2	A lakossággal való kommunikáció helyi formái
2. Helyi adórendelet	Helyi adórendelet elérhető: nem található meg: 0 csak rendelettárban, nyomtatva: 2 az önkormányzat honlapján: 4	
	Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
3. A helyi adóbevételek felhasználásáról szóló nyilvános tájékoztatásnak átfogónak és érthetőnek kell lennie (R16).	Jelentés az előző évi helyi adóbevételek felhasználásáról elérhető: nem: 0 költségvetési beszámoló részeként: 4 külön testületi előterjesztésként is: 8	Költségvetési jelentések Helyi kommunikációs csatornák
	A tájékoztató keresésre és tovább-dolgozásra alkalmas online dokumentum (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 2 Nem: 0	
	Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
4. Helyi adóigazgatás		
1. A fizetési értesítésnek, felszólításnak tájékoztatást kell nyújtaniuk az adóterhekről (R23)	A helyi adó rendeletnek megfelelően a fizetési értesítők tartalmazzák az alábbi információkat: az adófizető azonosítása, adóalap, mentességek, adókulcs: 2 fizetendő összeg, fizetések határideje: 2 többféle fizetési forma: 2 a késedelem, fizetés elmaradásának következményei: 2 fellebbezési lehetőségek: 2	Helyi adószabályozás Adóigazgatási gyakorlat Adónyomtatványok
2. Az adónyilvántartásnak és az időben történő adó beszédésnek segítenie kell a zökkenőmentes pénzforgalmat (R21)	Késedelmes/nem-fizető adóalanyok kiértesítése az elmúlt költségvetési évben: nem történt meg: 0 egyszer történt meg: 5 többször történt meg: 10	Jelentések a helyi bevételekről
3. Elektronikus adózás	Van helyben adózást (bevallást, befizetés, nyomon követés, stb.) támogató elektronikus megoldás (ASP, vagy saját fejlesztésű online felület): Igen: 5 Nem: 0	Adóigazgatási gyakorlat
4. A panasztételi eljárásoknak egyértelműnek kell lenniük (R23, R24)	Panasz, fellebbezés helyi jogi eljárásai szabályozottak: nem: 0 igen: 5	Helyi adószabályok

B) Díjak, illetékek és egyéb bevételek		
<p>A helyben alakítható díjakon keresztül befolyásolni lehet a szolgáltatások iránti helyi keresletet. A díjképzés szabályai segítik az önkormányzati szociálpolitika céljainak elérését is.</p> <p>Az alábbi kérdések megválaszolásával összesen 30 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 5%.</p>		
1. A felhasználói díjak nem haladhatják meg a szolgáltatási költségeket (elvileg nyereséget nem tartalmaz) (R26)	Végeznek-e önköltségszámítást a fontosabb szolgáltatási díjak (térítési díjak, bérleti díjak, stb.) megállapításánál? igen: 10 nem: 0	Helyi költségvetés Árképzési rendeletek Szolgáltató szervezetek pénzügyi jelentései és üzleti tervei
2. A díjak nem csökkenthetik a szolgáltatások iránti keresletet túlzott mértékben (R27)	Díjváltoztatás előtt készül-e hatástanulmány? igen: 5 nem: 0	Helyi költségvetés Az árképzésre vonatkozó rendeletek Szolgáltatási teljesítménymutatók
	A hatástanulmány nyilvánosan elérhető dokumentum online formátuma keresésre és tovább-dolgozásra alkalmas (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 5 Nem: 0	
	Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
3. A hátrányos helyzetű csoportok alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférését biztosítani kell (R29)	A közszolgáltatási díjak megállapításánál figyelembe vesznek-e méltányossági, szociális szempontokat? igen: 10 nem: 0	Helyi költségvetés Árképzési rendeletek
C) Állami hozzájárulások, támogatások és szubvenciók		
<p>Az állami támogatások az önkormányzati költségvetés legfontosabb forrását képezik. A feladatfinanszírozás, az általános és a kiegészítő támogatások beszüntetett rendszerében lényeges az önkormányzat szerepe a tervezésben, az igények számszerűsítésében és a nem várt változások kezelésében.</p> <p>Az ezekre vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 50 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 9%.</p>		
1. Támogatás-igénylés megalapozottsága	Folyamatosan nyomon követik-e az állami normatív és feladatfinanszírozáshoz kapcsolódó mutatószámok alakulását? Igen: 5 Nem: 0	Költségvetési tervezési dokumentumok Helyi statisztikai és feladatmutatók
	A normatíva igénylés megalapozásához használnak-e kontrolling eszközöket? Igen: 5 Nem: 0	
2. Támogatásokat kiegészítő saját forrásigény tervezése	A támogatott feleladatok kiadásainak finanszírozásához van-e forrás szerkezet kimutatásuk? Igen: 5 Nem: 0	
	Tettek-e intézkedéseket az alulfinanszírozás megszüntetésére? Igen: 5 Nem: 0	Költségvetési tervezési dokumentumok

3. Támogatások elszámolása	A normatíva elszámolást az elmúlt évben határidőre teljesítették? Igen: 10 Nem: 0	Költségvetési beszámoló MÁK jelentések
4. Felkészülés a támogatások elosztásának rövid távú (hirtelen) módosítására	Rendelkezik-e az önkormányzat olyan tartalékkal, ami azonnali forrást biztosít a gazdálkodásban vis maior helyzetekre? igen: 5 nem: 0	Költségvetési tervezési szabályok, gyakorlat
	Van olyan kijelölt felelős vagy szakértői csoport (pl. pénzügyi bizottság, munkacsoport, külső szakértő) amelyek a helyi költségvetési válsághelyzetben képesek pénzügyi megoldási javaslatokat kidolgozni? Igen: 5 Nem: 0	Szervezeti Működési Szabályzat Ügyrend
D) A fejlesztési költségvetés finanszírozása Az önkormányzati önállóság egyik legfontosabb területe a beruházások, fejlesztések tervezése és finanszírozása. Itt is meghatározó a központi elosztású támogatások szerepe, de a saját források mozgósítása nélkül nem lesz eredményes a helyi fejlesztési politika A fejlesztések finanszírozására vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 40 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 7%.		
1. A helyi fejlesztés hatékony kezelése	Az utóbbi hároméves időszakban befejezett önkormányzati beruházások (felújítások) tényleges költségének és az eredeti előirányzatának aránya: 125%<: 0 100-125%: 5 <100%: 10 X – nem volt befejezett beruházás	A helyi önkormányzatok költségvetése és éves pénzügyi jelentései Beruházási projektdokumentumok
2. A fejlesztési kiadásokat a különböző helyi bevételi forrásokból finanszírozzák.	Állami (EU-s) támogatások aránya az utóbbi hároméves időszak fejlesztési kiadásainak %-ában -50%: 10 51%-75%: 8 76%-90%: 4 91%: 0 X – nem volt fejlesztés	A helyi önkormányzatok költségvetése és éves pénzügyi jelentései Beruházási projektdokumentumok Adósságot keletkeztető ügyletek, hitelszerződések
3. A rövid lejáratú hitelek a pénzügyi év pénzforgalmi hiányának finanszírozására szolgálnak	A működési célú rövid lejáratú hitelállomány éves összege utóbbi hároméves időszakban: nőtt: 0 csökkent, nem változott: 10 X – nem volt ilyen hitelfelvétel	Helyi önkormányzatok éves pénzügyi jelentései Hitelszerződések
4. A hitelfelvétel megfelel a jogszabályokban előírt korlátoknak	Önkormányzat és gazdasági társaságainak hitelfelvétele, garanciavállalása megfelel a központi vagy a helyi jogszabályokban előírt korlátoknak: nem: 0 igen: 5	A helyi önkormányzatok költségvetése és éves pénzügyi beszámoló Hitelkérelmek

	Költségvetés és a beszámoló tartalmazza az adósság és a törlesztési, kamatteher többéves alakulását: nem: 0 igen: 5 X – nincs hiteltörlesztés	
E) Helyi vagyongazdálkodás		
A helyi önkormányzati vagyon működtetése és a sokféle vagyonelem hasznosításának gyakorlata szerteágazó feladat. Az eredményes és hatékony vagyongazdálkodási rendszer alapja a jól kialakított helyi szabályozás és átlátható gazdálkodás. Az ezekre vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 40 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 7%.		
1. A helyi önkormányzatok nyilvántartást vezetnek saját eszközeikről és kötelezettségeikről.	Rendelkezésre állnak a mérleget megalapozó alábbi információk: leltár: 2 tárgyi eszközök legalább tíz éven belüli értékbecslése: 2 vevő követeléshez kapcsolódó számla-egyeztetéseket évvégén elvégzik: 2	Helyi költségvetési tervezési és beszámolási szabályok A vagyongazdálkodásra vonatkozó helyi szabályok Helyi költségvetések, pénzügyi beszámolók Szerződések a szolgáltató szervezetekkel és az ingatlankezelőkkel
	Az önkormányzati vagyonban bekövetkező értékváltozást (növekedés, veszteség) kiszámolják? nem: 0 igen: 2	
	A mérleg és az azt megalapozó részletes információkat az előző három évben a megfelelő formátumban közzétették: nem: 0 részben: 1 teljeskörűen: 2	
2. A vagyonkezelés szervezeti formái és szabályai átláthatók, a vagyongazdálkodás dokumentumai nyilvánosak	Az önkormányzatnak van saját vagyongazdálkodási rendelete: nincs: 0 van: 4	A vagyongazdálkodásra vonatkozó helyi rendeletek Az önkormányzati vagyongazdálkodásra vonatkozó jogszabályok, szabályzatok, eljárások, szerződések
	A helyi vagyonrendelet tartalmazza az: vagyonkezelés formáit:2 vagyonkezelő szervezet ellenőrzési rendjét: 2 egyiket sem: 0	
	Vagyonkezelési fő dokumentumai nyilvánosan (online) elérhetőek: Igen: 2 Nem: 0	
	Kérjük adja meg a dokumentumok elérhetőségét	

<p>3. Az önkormányzati vállalatokra vonatkozó szabályozás biztosítja a hosszú távú pénzügyi stabilitásukat => <i>nincs szolgáltató vállalat, tovább a 4. kérdésre</i></p>	<p>Az önkormányzat szolgáltató cégeivel kötött szolgáltatási szerződés: nincs: 0 többnyire van: 2 minden egyes céggel van: 4</p>	<p>Önkormányzati szolgáltatási szerződések PPP-megállapodások</p>
	<p>Ezek a szolgáltatási szerződések rendelkeznek az önkormányzati eszközök használatáról, karbantartásáról, a felújítási és pótlási kötelezettségekről: nem: 0 részlegesen: 2 teljes mértékben: 4</p>	
	<p>Önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok jegyzéke és fő stratégiai dokumentumai nyilvánosak, az önkormányzati honlapon keresztül elérhetők: Igen: 2 Nem: 0</p>	
	<p>Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):</p>	
<p>4. Az önkormányzati szolgáltatási szerződések kiterjednek a vagyonekezelési és szociális kérdésekre</p>	<p>A szolgáltatási szerződések rendelkeznek a feladat ellátásához átadott vagyontárgyak nyilvántartási, használati feltételeiről: igen, mindegyik: 10 igen, de nem teljeskörűen: 5 nem, nincs ellátási szerződés: 0</p>	<p>Az önkormányzati vagyongazdálkodásra vonatkozó rendeletek Az önkormányzati keretmegállapodások és éves szerződések a közüzemi, kommunális és közlekedési vállalatokkal.</p>

KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS

F) Költségvetési és pénzügyi tervezés

A helyi önkormányzati költségvetési gazdálkodás egyik meghatározó eleme a tervezés. Ennek alapja a

- 1) költségvetési stratégia megalkotása
- 2) költségvetési célok kijelölése
- 3) a jó tervezési módszerek alkalmazása és
- 4) az érintettek részvételét, bevonását biztosító átlátható költségvetési tervezési gyakorlat.

A pénzügyi tervezés különböző elemeire vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 170 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 29%.

1. Költségvetési stratégia

1. A többéves költségvetés általános pénzügyi keretfeltételei (R44)	a. Az önkormányzatnak van elfogadott többéves (2-4 éves) költségvetési terve: nem: 0 igen: 6	Létezik éves költségvetési dokumentum. A költségvetési dokumentumok tartalmazzak táblázatokat, összehasonlító adatokat.
	b. A többéves költségvetés dokumentum nyilvános, az önkormányzat honlapján elérhető: Igen: 2 Nem: 0	A költségvetési tételek átláthatóak és strukturáltak, megfelelően osztályozottak.
	c. A többéves költségvetés megalapozó adatai és számításai nyilvánosak, az önkormányzat honlapján elérhetőek Igen: 2 Nem: 0	
	d. Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
2. Többéves terv képezi az éves költségvetés alapját (R45)	Az éves költségvetés tartalmaz többéves (2-4 éves) előreszámítást a fő kiadási és bevételi előirányzatokról: nem: 0 részlegesen: 5 teljeskörűen: 10	Rendszeresen aktualizált többéves terv A hosszú távú költségvetési döntések (nagy projektek, beruházások) elkülönítése, ami befolyásolja az adott év kötelezettségvállalásait.

2. Költségvetési célok

1. A helyi költségvetési politika törekszik a kiegyensúlyozott költségvetés kialakítására	a. Rendelet, működési szabályzat határozza meg az önkormányzat saját költségvetési tervezési rendjét, céljait és gazdálkodási szabályait igen: 6 nem, nincs rendelet: 0	Helyi szabályozások, munkadokumentumok
	b. A költségvetés tervezés helyi szabályai előírják a működési költségvetés egyensúlyát igen: 4 nem, nincs ilyen szabályozás: 0	

3. Költségvetési tervezési módszerek		
1. A költségvetés elkészítésének rendje és módszerei helyben szabályozottak.	Az önkormányzat rendelkezik saját költségvetési tervezési eljárást szabályozó rendelettel, belső szabályzattal, iránymutatással: nem: 0 igen: 10	Helyi tervezési szabálykönyv, amely szabályozza az osztályok feladatait, együttműködési formáit, eljárási rendjét.
2. A helyi költségvetési politika része a költségvetési hatások elemzése. Ezek az elemzések nyilvánosak	a. Az idei költségvetési tervezés során készült helyi társadalmi és gazdasági hatáselemzés: igen: 6 nem: 0	Önkormányzat által elvégzett elemzések Önkormányzat honlapján közzétett költségvetési háttérdokumentumok
	b. A kapcsolódó elemzések tovább-dolgozásra és keresésre alkalmas formában elérhetők (pl. .doc, .xls, .pdf nem képfájlként) elérhetők online Igen, minden dokumentum: 4 Igen, részben: 2 Nem: 0	
	c. Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
3. Szaktudás és tervezői kapacitás rendelkezésre áll a költségvetés-előkészítése során. (R46, R57, R 58)	A költségvetési tervezés egységes számítógépes rendszerben történik: igen, teljes mértékben: 10 igen, részlegesen: 5 nincs költségvetési tervezést átfogóan támogató informatikai rendszer: 0	Költségvetési számításokat és dokumentációkat támogató informatikai rendszer, valamint a költségvetés kidolgozását szabályozó munkafolyamatok.
4. Egységes költségvetési tervezési táblarend (R47)	A költségvetés tervezési táblái, számítási anyagai ellenőrizhető módon összekapcsolják a nyújtott teljesítményeket (output) és a működési előirányzatokat: nincsenek ilyen számítási anyagok, táblák: 0 vannak táblák, de nem alkalmasak a teljesítmények és a pénzügyi előirányzatok összekapcsolására: 5 vannak ilyen munkalapok és alkalmasak erre: 10	Egységesített formanyomtatványok a szavazási egységek kialakításához. A költségvetés elemzéséhez használt keresztes összefüggéseket tartalmazó tervezési munkalapok
5. A helyi közszolgáltatások kimeneti és eredmény-mutatóinak azonosítása és mérése (R54)	Az éves költségvetés az előirányzatokhoz kapcsolódóan tartalmaz nyomonkövethető és számonkérhető szolgáltatási teljesítmény és eredmény-mutatókat: nem, csak kivételesen: 0 többnyire: 5 mindig: 10	A teljesítmény mérésére, nyomonkövetésére vonatkozó adatbázis és helyi szabályok.
6. A költségvetési tervezés során megtörténik az önkormányzati intézmények és szolgáltató vállalatok, szerződéses partnerek pénzügyi helyzetének értékelése	Az önkormányzati szolgáltató szervezetek pénzügyi helyzetét (kiadás, bevétel, finanszírozás, kockázati tényezők) a költségvetés tartalmazza: átfogóan, teljes mértékben: 10 részlegesen: 5 nem, vagy csak kivételes esetekben: 0	Éves költségvetés és tervezési dokumentumok

7. Pénzügyi tartalékok a kockázatkezeléshez (R63)	a. Az önkormányzat rendelkezik kockázatkezelési szabályokkal, eljárásokkal: nem: 0 igen: 4	Kockázatkezelési keretrendszer. A szervezeten belül a kockázatkezelési hatáskörökre vonatkozó szabályok és eljárások.
	b. A költségvetési terv tartalmazza a bizonytalan kiadási (pl. garanciavállalás) és bevételi tételek (pl. hitelek, saját bevételek) kockázati elemzését: nem: 0 részlegesen: 3 teljeskörűen: 6	
4. Átláthatóság és a helyi közösség bevonása		
1. A költségvetési és pénzügyi tárgyalásokat nyílt üléseken kell lefolytatni (R2)	a. A pénzügyi/költségvetési bizottság költségvetési előterjesztést tárgyaló ülései nyilvánosak: igen: 5 nem: 0	Az ülések jegyzőkönyvei Média elemzés
	b. A költségvetési rendeletet tárgyaló testületi ülés jegyzőkönyve továbbfeldolgozásra és keresésre alkalmas formátumban elérhető az önkormányzat honlapján: igen: 5 nem: 0	
	c. Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
2. Helyi költségvetési folyamatok átláthatósága	a. Az utóbbi három év elfogadott költségvetései és beszámolóit megtalálhatók az önkormányzat honlapján: igen: 6 részlegesen: 4 nem: 0	Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata Önkormányzati honlapon közzétett költségvetési dokumentumok
	b. A legutolsó költségvetés, valamint a beszámoló és mellékletei, számítási anyagai elektronikusan, feldolgozásra alkalmas formában elérhetők: igen, teljes mértékben: 4 részlegesen: 2 nem: 0	
	c. A legutolsó beszámoló elérhetősége (link):	
3. A választott testületekben folyó költségvetési vita időkerete (R59, R74)	Az utóbbi három év során a költségvetési koncepció és javaslat a helyi szabályoknak megfelelő időben elkészült: igen, mindkettő: 10 részben, nem minden esetben: 5	Tényleges időzítés A megbeszélések jegyzőkönyve.

	nem, mindig késés volt :0	
4. A választott testületek bevonása (R49, R73, R75)	A költségvetési tervezés során a képviselői részvétel részletes szabályait rögzítik (pl. SZMSZ ben) , így a: - képviselői kérdésfeltevés és a válaszadás rendje szabályozott: 3 - egyéni költségvetési előterjesztés lehetősége adott: 3, - költségvetési érintettség, összeférhetetlenség szabályai rögzítettek: 4 - egyik sem: 0	Világos és érthető helyi szabályzatok, Etikai kódex az összeférhetetlenség elkerülése érdekében.
5. Komplex, nagy beruházási projektek vagy más jelentős programok külön vitája és elfogadása (R50, R59, R71)	Beruházások tervezési, előkészítési és lebonyolítási rendje helyben szabályozott: igen, teljes mértékben: 10 részlegesen: 5 nem, minden beruházás esetében más az eljárás: 0	Döntéshozatali eljárás. A javaslatok tartalma és egyéb dokumentumai.
6. A költségvetési dokumentumok nyilvánossága (R52, R56)	Az utóbbi három évben a költségvetési tervezés nyilvánosságát minden esetben segítette: • közmeghallgatás: 2 • nyilvános költségvetési vita: 2 • költségvetés előkészítésének nyilvános jegyzőkönyve: 2 • lakossági írásos tájékoztatók, költségvetési információs anyagok: 4 • egyik sem: 0	A költségvetési dokumentumok hozzáférhetőek. Dokumentumok az interneten, felhasználóbarát módon Szórálapok A nyilvános meghallgatások jegyzőkönyvei
7. Van helyi közösségi költségvetési előirányzat és a részvételi költségvetést szabályozó tervezési gyakorlat	Az önkormányzat rendelkezik közösségi költségvetéssel: igen és a közösségi költségvetési eljárás szabályozott: 10 igen, a gyakorlatban működik, de nem szabályozott: 5 nem: 0	Közösségi költségvetés szabályi, gyakorlati lebonyolítási rendje
G) A költségvetés módosításának és végrehajtásának szabályai		
A költségvetés sikeres végrehajtásának feltétele az előirányzatok felhasználásának pontos és rendszeres nyomonkövetése és a szükséges módosítások szabályozott, ellenőrzött végrehajtása. Ennek egyik fontos eleme az önkormányzat tulajdonában lévős gazdasági társaságok költségvetési kapcsolatainak rendezése. Az ezekre vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 50 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 9%.		
1. A költségvetés végrehajtását követő rendszeres értékelés (R76, R77)	Végeznek-e rendszeres költségvetési előirányzat felülvizsgálatot: nem, vagy egyszer: 1 1-3 alkalom között: 3 3 alkalomnál többször: 6	Évközi értékelések. Negyedéves ellenőrzési jelentések Előírt figyelemztető rendszer, ahol szabálytalanságokat észlelnek.
2. A költségvetés végrehajtásának ellenőrzésére létrehozott helyi felügyeleti, ellenőrzési és jelentéstételi rendszer (R80, R83)	a. Van-e az önkormányzaton belül olyan munkatárs vagy bizottság/ munkacsoport, amely a gazdálkodási teljesítési adatokat folyamatosan nyomon követi és a végrehajtástól függetlenül ellenőrzi Igen: 10 Nem: 0	Beszámoló jelentés. Pénzügyi beszámolók. Dokumentumok az interneten, felhasználóbarát módon Jegyzőkönyv a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések

		vitájáról.
	b. Készítenek-e havonta likviditási felülvizsgálatot és frissítik-e a likviditási tervet: igen: 6 nem: 0	
3. A költségvetés év közbeni módosítása korlátozott. (R78)	a. Van-e a polgármesternek rendeletben szabályozott saját hatáskörben végrehajtható költségvetési előirányzat átcsoportosítási jogosultsága? igen: 5 nem: 0	A költségvetés módosítására vonatkozó helyi szabály. A költségvetés kiigazításának esetei és mértéke.
	b. Van-e a polgármesternek testületi beszámolási kötelezettsége a saját hatáskörben hozott döntéseiről? igen: 5 nem: 0	
4. Független vélemény a költségvetési jelentésekről és a pénzügyi beszámolókról. (R83)	a. Rendelkeznek-e könyvvizsgálói szerződéssel? igen: 6 nem: 0	A külső könyvvizsgálat véleményének szerepének és korlátainak világos megértése Jelentés a külső könyvvizsgálatról.
	b. Záradékolta-e a könyvvizsgáló a beszámolót az előző három évben? igen: 0 nem: 4 X – nincs könyvvizsgáló	
5. A helyi önkormányzat és leányvállalatai közötti kapcsolatokat átlátható megállapodások szabályozzák.	a. Az utóbbi három évben a költségvetés tervezése során az önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társaságok készítettek-e üzleti tervet: igen, mindig: 6 igen, többnyire: 3 nem: 0 X – nincs önkormányzati tulajdonú gt	Önkormányzati költségvetések és pénzügyi beszámolók Önkormányzati keretmegállapodások és éves szerződések a közüzemi, kommunális és közlekedési vállalatokkal Az önkormányzati szolgáltató szervezetek alapdokumentumai
	b. Az éves vállalati beszámolók nyilvánosan is elérhetőek, tovább-feldolgozóra és keresésre alkalmas formátumban Igen, megfelelő formátumban : 4 Igen, nem kereshető formátumban : 2 Nem: 0 X - nincs önkormányzati tulajdonú gt	

	c. Kérjük adja meg a dokumentum elérhetőségét (link):	
H) Ellenőrzés, felügyelet, szakmai képzés		
A költségvetés végrehajtásának és az eredményes gazdálkodásnak feltétele a jól működő belső ellenőrzési rendszer, a szabályozott közbeszerzések és az esetleges pénzügyi nehézségek kezelésének gyakorlata. A rendszer működtetéséhez képzett munkatársakra van szükség, akik számára biztosítani kell a szakmai fejlődés lehetőségét.		
Az ezekre vonatkozó alábbi kérdések megválaszolásával összesen 70 pontot lehet elérni és ennek a teljes összehasonlító értékelésen belüli súlya 12%.		
1. Belső ellenőrzés		
1. A belső ellenőrzés keretrendszere és szerepe (R82, R84)	a. Rendelkeznek-e belső ellenőrzési szabályzattal, kézikönyvvel? igen: 5 nem: 0	Helyi, belső ellenőrzési elvek és politikák. Helyi szabályzatok A belső ellenőrzés szabálykönyve
	b. Rendelkezik-e az önkormányzat a tárgyévvel kapcsolatban elfogadott belső ellenőrzési tervvel? igen: 5 nem: 0	
2. Közbeszerzési rend szabályozottsága	a. Nyilvánosan elérhető-e az önkormányzat és intézményeinek közbeszerzési terve: igen: 5 nem: 0	Beszerezési szabályzat Kötelezettségvállalási szabályzat
	b. Nyilvánosan elérhetőek-e a közbeszerzési értékhatár alatti, de 1 millió Ft feletti önkormányzati szerződések: igen: 5 nem: 0 X – nincs ilyen közbeszerzés	
3. Pénzügyi nehézségek esetén követendő eljárás (R85, R86, R87)	Helyben szabályozott-e az önkormányzat adósságrendezési eljárásának rendje: igen, külön helyi rendeletben: 10 igen, a gazdálkodás szabályok részeként: 5 nem: 0	Helyi szabályzatok Helyi politikák Kézikönyv a különleges, nagy kockázatú helyzetekre és a gyakran felmerülő problémákra.
2. A személyzet továbbképzése		
1. A helyi önkormányzati alkalmazottak számára különböző formájú képzésekre van szükség (R7)	a. Az előző évben képzésen résztvevő köztisztviselők (hivatali dolgozók) aránya: 30%<: 6 10-30%: 4 0-10%: 2 0%: 0	Humán erőforrás (személyzeti) osztály Helyi költségvetés
	b. Önkormányzati köztisztviselői, közalkalmazotti képzésre fordított költségvetési előirányzat a bérköltségek százalékában, az előző évben: 2%<: 4 0-2%: 2 0%: 0	
2. Ki kell alakítani a pénzügyi és költségvetési területen dolgozók etikus	a. A polgármesteri hivatal alkalmazottainak összeférhetetlenségét kezelő helyi szabályzat:	Belső szabályzatok Magatartási kódex

működésének rendszerét (R8).	van: 5 nincs: 0	A közbeszerzésre, összeférhetetlenségre vonatkozó törvények és országos szabályozások
	b. Önkormányzati képviselők és tisztségviselők összeférhetetlenségét kezelő helyi szabályzat: van: 5 nincs: 0	
3. A vezetői hatékonyságot az informatika segítségével kell javítani (R6).	a. Használják-e vezetői információs rendszert igen: 5 nem: 0	Helyi informatikai eljárások, berendezések
	b. A pénzügyi területen működik-e zárt rendszerű kontrolling rendszer: igen: 2 nem: 0	
	c. A döntés előkészítéshez kapcsolódó pénzügyi elemzéshez szoftver támogatást használnak-e igen: 3 nem: 0	

2. melléklet - Az HPB index számítási módja

Az HPB felmérés kérdéseire adott válaszok fontosságuktól függően eltérő pontszámokat kapnak. Az index kiszámításához a következő képlet használatos:

$$i_a = \frac{\sum_k (s_{k;\ddot{o}} \cdot 1[\exists s_{k;\ddot{o}}])}{\sum_k (s_{k;max} \cdot 1[\exists s_{k;\ddot{o}}])}$$

ahol:

$s_{k;\ddot{o}}$ kérdésre és önkormányzatra 'k' adott pontszám 'ö',

$s_{k;max}$ a lehető legmagasabb pontszám,

$1[\exists s_{k;\ddot{o}}]$ 1 értéket vesz fel, ha az önkormányzat válaszolt a kérdésre, és 0-t, ha nem.

A hiányzó válaszok nem képezik részét az indexszámításnak. A válasz hiányának egyik oka az lehet, hogy a kérdés *nem érvényes* az önkormányzatra (pl. nem volt rövid lejáratú hitelfelvétel). Ebben az esetben a hiányzó válaszok maximális pontszámát levonják az indexszámítás pontszámainak összegéből, így ez a kérdés nem kerül figyelembevételre az indexszámításnál.

Alternatív megoldásként a hiányzó válasz *oka lehet egy korábbi feltételes kérdés* olyan megválaszolása, amely azt jelzi, hogy a kérdésre 0 pontot kell adni (pl. ha nem készült hatásvizsgálat, az természetesen nem érhető el a online formátumban). A kérdőívben tíz ilyen feltételes kérdés szerepelt.

3. melléklet – HPB felmérési pontszámok átlagai és középértékei (medián)

Az első körben 2024. január 15-ig beérkezett válaszok alapján

	HPB átlag	HPB medián
A) Helyi adózás alindex	57%	57%
1. Vállalkozásoktól származó helyi adóbevételek aránya az összes helyi adóbevételben belül 2019-2022 között: 10: csökkent vagy nem változott, 5: kevesebb, mint 5%-kal nőtt, 0: 5%-nál nagyobb arányban nőtt, X- nincs helyi iparüzési adó, vagy más vállalkozásokra kivetett helyi adó	5	5
2a. Helyi adórendelet módosításának megalapozására elmúlt három évben készültek számítások a testület számára: Igen: 5, Nem: 0, X – az utóbbi három évben nem módosították a helyi adórendeletet	5	5
2b. A jelenlegi költségvetés tervezésekor a helyi adóbevételek megalapozó számításait nyilvánosságra hozták, közzétették az önkormányzat honlapján: Igen:3, Nem:0	0	0
2c. Ezen online elérhető dokumentumok formátuma keresésre és tovább-dolgozásra alkalmas (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 2, Nem:0	2	2
3. Építményadó, telekadó közül legalább az egyik az ingatlan értékét is figyelembe veszi: Értékalapú az ingatlanadó: 10, Területalapú az adó, de az ingatlan minősége szerint differenciált adóalap: 5, Területalapú ingatlanadó, differenciálás nélkül: 0, 999 – nincs építmény, vagy telekadó	0	1
4. Helyi adóbevételek a költségvetési bevételek százalékában kifejezve (2020-2022 év átlagában): 30+%: 10, 20-29%: 8, 10-19%: 6, 1-9%:4, <1%: 0	10	9
5. A helyi adórendelet legutolsó módosításának testületi elfogadása mikor történt? megelőző év I-III negyedévében: 10, megelőző év IV. negyedévében: 8, a módosítás évében: 0	8	6
1. Az elmúlt két évben együttesen az építményadó, a telekadó, a kommunális adó és az idegenforgalmi adó bevételeinek összege az előirányzat %-ában kifejezve <80%: 0, 81-100%: 5, 101%>: 10	8	8
2. Amennyiben kivetették a következő helyi adókat, akkor van-e saját számítógépes adófizetői nyilvántartásuk: Nem vetették ki-999, kivetették, de nincs számítógépes nyilvántartás - 0, kivetették és van számítógépes nyilvántartás – 2	2	2
építményadó		
telekadó	2	2
települési adó	0	0
kommunális adó	1	1
idegenforgalmi adó	2	2
1.Adózók tájékoztatása megtörtént a helyi rendelet elfogadása vagy módosítása előtt: nem történt meg: 0, bizottsági/testületi ülésen - 2	0	1
helyben szokásos információs csatornákon - 2	1	1
közvetlenül (pl. nagy adófizetők összehívásával) - 2	0	0
2a. Helyi adórendelet elérhető: nem található meg: 0, csak rendeletárban, nyomtatva: 2, az önkormányzat honlapján: 4	4	4
3a. Jelentés az előző évi helyi adóbevételek felhasználásáról elérhető: nem: 0, költségvetési beszámoló részeként:4, külön testületi előterjesztésként is:8	2	2
3b. A jelentés online elérhető és a dokumentum formátuma keresésre és tovább-dolgozásra alkalmas online dokumentum (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 2, Nem: 0	0	1
A helyi adóhatározat kötelező elemei megvannak: az adófizető azonosítása, adóalap, mentességek, adókulcs - 2	2	2
fizetendő összeg, fizetések határideje - 2	2	2
többféle fizetési forma - 2	2	1
a késedelem, fizetés elmaradásának következményei - 2	2	2
fellebbezési lehetőségek - 2	2	1
2. Késedelmes/nem-fizető adóalanyok kiértékelése az elmúlt költségvetési évben: nem történt meg:0, egyszer történt meg: 5, többször történt meg:10	2	2
3. Van helyben adózást (bevallás, befizetés, nyomon követés, stb.) támogató elektronikus megoldás (online felület): Igen: 5, Nem: 0	5	4
4. Panasz, fellebbezés helyi jogi eljárásai szabályozottak: nem: 0 igen:5	5	4
B) Díjak, illetékek és egyéb bevételek alindex	67%	63%
1. Végeznek-e önköltségszámítást a fontosabb szolgáltatási díjak (térítési díjak, bérleti díjak,	10	9

stb.) megállapításánál? igen: 10, nem: 0		
2a. Díjváltoztatás előtt készül-e hatástanulmány? igen: 5, nem: 0	0	2
2b. A hatástanulmány nyilvánosan elérhető dokumentum online formátuma keresésre és továbbdolgozásra alkalmas (pl. .doc, .xls, .pdf file): Igen: 5, Nem:0	0	1
3. A közszolgáltatási díjak megállapításánál figyelembe vesznek-e méltányossági szempontokat, szociális helyzetet? igen: 10, nem: 0	10	8
C) Állami hozzájárulások, támogatások és szubvenciók alindex	81%	83%
1a. a. Folyamatosan nyomon követik-e az állami normatív és feladatfinanszírozáshoz kapcsolódó mutatószámok alakulását? Igen: 5, Nem: 0	5	5
1b. A normatívaigénylés megalapozásához használnak-e kontrolling eszközöket? Igen: 5, Nem:0	3	3
2a. A támogatott feleladatok kiadásainak finanszírozásához van-e forrásszerkezet kimutatásuk? Igen: 5, Nem: 0	3	3
2b. Tettek-e intézkedéseket az alulfinanszírozás megszüntetésére? Igen: 5, Nem: 0	5	4
3. A normatíva elszámolást az elmúlt évben határidőre teljesítették? Igen: 10, Nem: 0	10	10
4a. Rendelkezik-e az önkormányzat olyan tartalékkal, ami azonnali forrást biztosít a gazdálkodásban vis maior helyzetben? igen: 5, nem: 0	5	4
4b. Van olyan kijelölt felelős vagy szakértői csoport (pl. pénzügyi bizottság, munkacsoport, külső szakértő) amelyek a helyi költségvetési válsághelyzetben képes pénzügyi megoldási javaslatokat kidolgozni? Igen: 5, Nem: 0	5	4
D) A fejlesztési költségvetés finanszírozása alindex	88%	67%
1. Az utóbbi hároméves időszakban befejezett önkormányzati beruházások (felújítások) tényleges költségének és az eredeti/módosított előirányzatának aránya, 125%<: 0, 100-125%: 5, <100%: 10	10	7
2. Állami (EU-s) támogatások aránya az utóbbi hároméves időszak fejlesztési kiadásainak %-ában	4	4
3. Rövid lejáratú hitelállomány éves összege utóbbi hároméves időszakban: nőtt: 0, csökkent, nem változott: 10	0	0
4a. Önkormányzat és gazdasági társaságainak hitelfelvétele, garanciavállalása helyben szabályozott: nem: 0, igen:5, ha nem volt hitelfelvétel - 999	0	0
4b. Költségvetés és a beszámoló tartalmazza az adósság és a törlesztési, kamatteher többéves alakulását: nem:0, igen:5, 999- nincs hiteltörlesztés	5	5
E) Helyi vagyongazdálkodás alindex	80%	83%
1a. Rendelkezésre állnak a mérleget megalapozó alábbi információk: leltár - 2	2	2
1a. Rendelkezésre állnak a mérleget megalapozó alábbi információk: tárgyi eszközök legalább tíz éven belüli értékbecslése - 2	0	1
1a. Rendelkezésre állnak a mérleget megalapozó alábbi információk: vevő követeléshez kapcsolódó számla-egyeztetéseket évvégén elvégzik - 2	2	2
1b. Az önkormányzati vagyonban bekövetkező értékváltozást (növekedés, veszteség) kiszámolják? nem: 0, igen: 2	2	2
1c. A mérleg és az azt megalapozó részletes információkat a megfelelő formátumban közzétették: nem: 0, az előző három évben - részben: 1, az előző három évben - teljeskörűen: 2	2	2
2a. Van az önkormányzatnak saját vagyongazdálkodási rendelete? nincs: 0, van:4	4	4
2b. A helyi vagyonrendelet tartalmazza az: Vagyongazdálkodási formákat - 2	2	2
Vagyonkezelő szervezet ellenőrzési rendjét - 2	0	1
2c. Vagyonkezelési fő dokumentumai nyilvánosan (online) elérhetők: Igen: 2, Nem: 0	2	2
3a. Az önkormányzat szolgáltató vállalataival kötött szolgáltató szerződés: nincs:0, többnyire van:2, minden egyes céggel van:4	4	4
3b. A szolgáltatási szerződések rendelkeznek az önkormányzati eszközök használatáról, karbantartásáról, a felújítási és pótlási kötelezettségekről: nem:0, részlegesen: 2, teljes mértékben: 4	4	3
3c. Önkormányzati tulajdonban lévő vállalatok jegyzéke és fő stratégiai dokumentumaik nyilvánosak és az önkormányzati honlapon keresztül elérhetők: Igen: 2, Nem: 0	2	2
4. A közfeladat ellátási szerződések rendezik a feladat ellátáshoz átadott vagyontárgyakkal kapcsolatos nyilvántartási, használati feltételeket: igen, mindegyik: 10 igen, de nem teljeskörűen: 5, nem, nincs ellátási szerződés: 0	10	7
F) Költségvetési és pénzügyi tervezés alindex	52%	52%
1.Költségvetési stratégia		
1a. Az önkormányzatnak van elfogadott többéves (2-4) költségvetési terve: nem: 0, igen: 6	0	2

1b. A többéves költségvetés dokumentuma nyilvánosak, az önkormányzat honlapján elérhetők: Igen: 2, Nem: 0	0	1
1c. A többéves költségvetés megalapozó adatai és tervszámai nyilvánosak az önkormányzat honlapján elérhetők: Igen: 2, Nem: 0	0	0
2. Az éves költségvetések tartalmaznak többéves (2-4) előreszámítást is a fő kiadási és bevételi előirányzatokról: nem:0, részlegesen:5, teljeskörűen: 10	8	8
2. Költségvetési célok		
1a. Rendelet szabályozza az önkormányzat saját költségvetési tervezési rendjét, céljait és gazdálkodási szabályait: igen: 6, nem, nincs rendelet: 0	6	4
1b. A költségvetés tervezés helyi szabályai előírják a működési költségvetés egyensúlyát: igen:4, nem, nincs ilyen szabályozás:0	4	3
3. Költségvetési tervezési módszerek		
1. Az önkormányzat rendelkezik saját költségvetési tervezési eljárást szabályozó rendelettel, belső szabályzattal, iránymutatással: nem: 0, igen: 10	10	8
2a. Az idei költségvetési tervezés során készült társadalmi és gazdasági hatáselemzés: igen:6, nem:0	0	2
2b. A kapcsolódó elemzések tovább-dolgozásra és keresésre alkalmas online formában elérhetők (pl. .doc, .xls, .pdf): Igen, minden dokumentum: 4, Igen, részben: 2, Nem:0	0	1
3. A költségvetési tervezés egységes számítógépes rendszerben történik: igen, teljes mértékben,: 10, igen, részlegesen: 5, nincs költségvetési tervezést átfogóan támogató informatikai rendszer: 0	3	4
4. A költségvetés tervezési táblái, számítási anyagai ellenőrizhető módon összekapcsolják a nyújtott teljesítményeket (output) és a működési előirányzatokat: nincsenek ilyen számítási anyagok, táblák: 0 vannak táblák, de nem alkalmasak a teljesítmények és a pénzügyi előirányzatok összekapcsolására: 5, vannak ilyen munkalapok és alkalmasak erre: 10	5	6
5. Az éves költségvetés az előirányzatokhoz kapcsolódóan tartalmaz nyomonkövethető és számonkérhető szolgáltatási kimeneti és eredmény-mutatókat: nem, csak kivételesen: 0, többnyire: 5, mindig: 10	0	1
6. Az önkormányzati szolgáltató szervezetek pénzügyi helyzetét (kiadás, bevétel, finanszírozás, kockázati tényezők) a költségvetés tartalmazza: átfogóan, teljes mértékben: 10, részlegesen: 5, nem, vagy csak kivételes esetekben: 0	5	6
7a. Az önkormányzat rendelkezik kockázatkezelési szabályokkal, eljárásokkal: nem:0, igen:4	4	4
7b. A költségvetési terv tartalmazza a bizonytalan kiadási (pl. garanciavállalás) és bevételi tételek (pl. hitelek, saját bevételek) kockázati elemzését: nem:0, részlegesen: 3, teljeskörűen: 6	2	2
Átláthatóság és a helyi közösség bevonása		
1a. A pénzügyi/költségvetési bizottság költségvetési előterjesztést tárgyaló ülései nyilvánosak: igen:5, nem:0	5	4
1b. A költségvetési rendeletet tárgyaló testületi ülés jegyzőkönyve tovább-feldolgozásra és keresésre alkalmas formátumban elérhető az önkormányzat honlapján: igen:5, nem:0	5	3
2a. Az utóbbi három év elfogadott költségvetései és beszámolóit megtalálhatók az önkormányzat honlapján: igen:6, részlegesen:4, nem:0	6	6
2b. A legutolsó költségvetés, valamint a beszámoló és mellékletei, számítási anyagai elektronikusan, feldolgozásra alkalmas formában elérhetők: igen, teljes mértékben:4, részlegesen:2, nem:0	3	3
3. Az utóbbi három év során a költségvetési koncepció és javaslat a helyi szabályoknak megfelelő időben elkészült: igen, mindkettő:10, részben, nem minden esetben:5, nem, mindig késés volt:0	10	9
4. 1A költségvetési tervezés során a képviselői részvétel szabályozott, így a képviselői kérdésfeltevés és a válaszadás rendje szabályozott - 3	3	3
4.2 egyéni költségvetési előterjesztés lehetősége adott - 3	3	2
4.3 költségvetési érintettség, összeférhetetlenség szabályai rögzítettek - 3	2	2
5. Beruházások tervezési, előkészítési és lebonyolítási rendje helyben szabályozott: igen, teljes mértékben: 10, részlegesen: 5, nem, minden beruházás esetében más az eljárás: 0	5	5
6.1 Az utóbbi három évben a költségvetési tervezés nyilvánosságát minden esetben segítette: közmeghallgatás - 2	2	1
6.2 nyilvános költségvetési vita - 2	1	1
6.3 költségvetés előkészítésének nyilvános jegyzőkönyve - 2	1	1
6.4 lakossági írásos tájékoztatók, költségvetési információs anyagok – 4 egyik sem - 0	0	1
7. Az önkormányzat rendelkezik részvételi költségvetéssel: igen és az eljárás szabályozott: 10,	0	2

igen, a gyakorlatban működik, de nem szabályozott: 5, nem: 0		
G) A költségvetés módosításának és végrehajtásának szabályai alindex	75%	76%
1. Végeznek-e rendszeres költségvetési előirányzat felülvizsgálatot: nem, vagy egyszer: 1, 1-3 alkalom között: 3, 3 alkalomnál többször: 6	6	5
2a. Van-e az önkormányzaton belül olyan munkatárs vagy bizottság/ munkacsoport, amely a gazdálkodási teljesítési adatokat folyamatosan nyomon követi és a végrehajtástól függetlenül ellenőrzi: Igen: 10, Nem: 0	10	10
2b. Készítenek-e havonta likviditási felülvizsgálatot és frissítik-e a likviditási tervet: igen: 6, nem: 0	0	2
3a. Van-e a polgármesternek rendeletben szabályozott saját hatáskörben végrehajtható költségvetési előirányzat átcsoportosítási jogosultsága? igen: 5, nem: 0	5	3
3b. Van-e testületi beszámolási kötelezettség a saját hatáskörben hozott polgármesteri döntésekről? igen: 5, nem: 0	5	5
4a. Rendelkeznek-e könyvvizsgálói szerződéssel? igen: 6, nem: 0	3	3
4b. Záradékolta-e a könyvvizsgáló a beszámolót az előző három évben? igen: 0, nem: 4, 999 – nincs könyvvizsgáló	2	2
5a. Az utóbbi három évben a költségvetés tervezése során az önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társaságok készítettek-e üzleti tervet: igen, mindig: 6, igen, többnyire: 3, nem: 0, 999 – nincs önkormányzati tulajdonú gt	6	5
5b. Az éves vállalati beszámolók nyilvánosan is elérhetőek, tovább-feldolgozóra és keresésre alkalmas formátumban: Igen, megfelelő formátumban : 4, Igen, nem kereshető formátumban : 2, Nem: 0, 999 - nincs önkormányzati tulajdonú gt	4	4
H) Ellenőrzés, felügyelet, szakmai képzés alindex	63%	61%
1. Belső ellenőrzés		
1a. Rendelkeznek belső ellenőrzési szabályzattal, kézikönyvvel? igen:5, nem: 0	5	5
1b. Rendelkezik-e a tárgyévre vonatkozóan elfogadott belső ellenőrzési tervvel? igen: 5, nem: 0	5	5
2a. Nyilvánosan elérhető az önkormányzat és intézményeinek a közbeszerzési terve: igen: 5, nem: 0	5	4
2b. Nyilvánosan elérhetőek a közbeszerzési értékhatár alatti, de 1 millió Ft feletti önkormányzati szerződések: igen: 5, nem: 0, 999 – nincs ilyen közbeszerzés	4	3
3. Helyben szabályozott-e az önkormányzat adósságrendezi eljárásának rendje: igen, külön helyi rendeletben: 10, igen, a gazdálkodás szabályok részeként: 5, nem: 0	0	1
2. A személyzet továbbképzése		
1a. Az előző évben képzésen résztvevő köztisztviselők (hivatali dolgozók) aránya: 30%<:6, 10-30%:4, 0-10%:2, 0%: 0	6	6
1b. Önkormányzati köztisztviselői, közalkalmazotti képzésre fordított költségvetési előirányzat a bérköltségek százalékában, az előző évben: 2%<:4, 0-2%:2, 0%: 0	2	3
2a. A polgármesteri hivatal alkalmazottainak összeférhetlenségi szabályait helyi rendelet rögzíti: igen:5, nem:0	3	3
2b. Önkormányzati képviselők és tisztségviselők összeférhetlenségi szabályait helyi rendelet rögzíti: igen:5, nem:0	5	4
3a. Használják vezetői információs rendszert: igen: 5, nem:0	0	1
3b. A pénzügyi területen működik zárt rendszerű kontrolling rendszer: igen: 2, nem: 0	1	1
3c. A döntés előkészítéshez kapcsolódó pénzügyi elemzéshez szoftver támogatást használnak: igen: 3, nem: 0	0	0